

POWIATOWY PROGRAM NA RZECZ ZATRUDNIENIA I SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ

Zleceniodawca:

Rada Powiatu Człuchowskiego
77-300 Człuchów, ul. Wojska Polskiego 1
tel. (0 59) 83 42539, fax.(0 59) 83 42539

Opracowanie:

Powiatowe Centrum Gospodarki i Integracji Europejskiej
77-300 Człuchów, ul. J.Słowackiego 5
tel. (0-59) 8345410, tel/fax (0-59) 8346266

Człuchów, 2007 r.

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
2. METODOLOGIA	5
3. DIAGNOZA POWIATU	8
3.1. POŁOŻENIE, DANE OGÓLNE, POWIĄZANE Z OTOCZENIEM	8
3.2. POWIERZCHNIA I STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW	11
3.3. DEMOGRAFIA.....	11
3.3.1. <i>Struktura ludności</i>	11
3.3.2. <i>Zmiany struktury ludności</i>	14
3.4. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA	15
3.5. OCHRONA ZDROWIA	19
3.6. RYNEK PRACY I BEZROBOCIE	20
3.6.2. <i>Bezrobocie</i>	20
3.6.2. <i>Rynek pracy</i>	28
3.7. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	29
3.8. AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA	31
3.8.1. <i>Wybory samorządowe</i>	31
3.8.2. <i>Organizacje pozarządowe</i>	31
3.9. EDUKACJA	36
3.10. POMOC SPOŁECZNA.....	42
4. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA	48
4.1. OBSZAR STRATEGICZNY I – ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I OBSZARÓW WIEJSKICH ..	48
4.2. OBSZAR STRATEGICZNY II - RYNEK PRACY	50
4.3. OBSZAR STRATEGICZNY III - EDUKACJA.....	53
4.4. OBSZAR STRATEGICZNY IV - INTEGRACJA SPOŁECZNA	54
5. MONITORING I EWALUACJA	71
5.1. MONITORING	71
5.2. EWALUACJA.....	73
6. WDRAŻANIE I WARUNKI REALIZACJI PROGRAMU	75
6.1. WARUNKI REALIZACJI PROGRAMU	75
6.2. WDRAŻANIE PROGRAMU.....	76

1. Wstęp

Instrumentami Polityki Strukturalnej Unii Europejskiej są fundusze strukturalne, których zadaniem jest wspieranie restrukturyzacji i modernizacji gospodarek krajów członkowskich w dążeniu do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, porównywalnego z poziomem istniejącym w Unii Europejskiej. Jednym z takich funduszy jest Europejski Fundusz Społeczny, którego głównym celem jest wzrost zatrudnienia i spójności społecznej.

Dla realizacji tego celu na poziomie krajowym został opracowany Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007 – 2013. Ścisła współpraca, partnerstwa służb zatrudnienia, edukacji, pomocy społecznej, jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych ułatwi i przyspieszy osiągnięcie celów zawartych w PO KL.

„Powiatowy Program na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej” stanowi plan działań, które w konsekwencji ich realizacji doprowadzą do rozwiązania podstawowych problemów zasobów ludzkich w obszarach rynku pracy, integracji społecznej, edukacji, przedsiębiorczości oraz rozwoju obszarów wiejskich.

Program będzie dokumentem strategicznym określającym:

- problemy występujące w/w obszarach
- cele strategiczne opisujące pożądany obraz sytuacji ww. obszarach
- priorytety realizujące cele i opisy działań stanowiące narzędzie realizacji całego programu.

PPnRZiSS będzie podstawowym dokumentem w powiecie, dzięki któremu ułatwione będzie aplikowanie o fundusze z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007 – 2013, dzięki którym będzie można realizować zadania mające wpływ na poprawę warunków życia mieszkańców powiatu.

PPnRZiSS jest zgodny z Narodową Strategią Spójności 2007–2013, Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki na lata 2007–2013, Strategią Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego do 2013 roku oraz strategiami i planami opracowanymi na poziomie powiatu.

Powiatowy Program na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej określa pożądane kierunki działań i projekty, które mogą być dofinansowane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Określenie priorytetów, celów szczegółowych i kierunków działań zostało poprzedzone przeprowadzeniem diagnozy sytuacji powiatu w poszczególnych obszarach. Kierunki działań określone w PPnRZiSS zmierzają do poprawy sytuacji na rynku pracy,

realizacji polityki równych szans, wspierania integracji i zwalczania dyskryminacji osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, rozwoju przedsiębiorczości i zasobów ludzkich oraz różnych form edukacji społeczności powiatu człuchowskiego.

Powiatowy Program na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej jest programem otwartym na inicjatywy i projekty partnerów uczestniczących w jego tworzeniu oraz innych partnerów, pomysłodawców z sektorów: publicznego, pozarządowego i prywatnego. Aktualizacje Programu proponuje się w cyklu rocznym w terminie do 31 maja każdego roku w całym okresie programowania UE 2007 – 2013.

Program zostanie przyjęty do realizacji na lata 2007 - 2013 Uchwałą Rady Powiatu po konsultacjach i uwzględnieniu uwag i przedstawieniu członkom Rady Powiatu do akceptacji.

2. Metodologia

„Powiatowy Program na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej” opracowano Metodą Aktywnego Planowania Strategicznego przyjmując za podstawę wynik 2 debat strategicznych organizowanych przez Zespół Roboczy oraz badania ankietowego przeprowadzonego w środowiskach gospodarczych, samorządowych, oświatowych i społecznych.

Do opracowania Programu powołany został Uchwałą Zarządu Powiatu zespół roboczy z przedstawicieli pracodawców, jednostek samorządu terytorialnego, pracowników socjalnych, przedstawicieli urzędu pracy oraz liderów organizacji pozarządowych w składzie:

1. Przewodniczący zespołu – Aleksander Gappa – Starosta Człuchowski,
2. Członek zespołu – Marek Czechyra – Dyrektor PUP w Człuchowie,
3. Członek zespołu – Antoni Winkowski – Dyrektor PCGiE w Człuchowie,
4. Członek zespołu – Jerzy Górny – Kierownik PCPR w Człuchowie,
5. Członek zespołu – Władysław Strojek – Dyrektor POEKSiT w Człuchowie,
6. Członek zespołu – Jerzy Stróżyk – Z-ca dyrektora SPZOZ w Człuchowie,
7. Członek zespołu – Zdzisława Hołubowska – Prezes Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno,
8. Członek zespołu – Maciej Knajdek – Przedstawiciel Gdańskiego Związku Pracodawców,
9. Członek zespołu – Donat Kuczewski – Dyrektor „Eko-Szkoła Życia w Wandzinie”,
10. Członek zespołu – Ryszard Szybajło – Burmistrz Miasta Człuchów,
11. Członek zespołu – Adam Marciniak – Wójt Gminy Człuchów,
12. Członek zespołu – Jan Zieniuk – Burmistrz Miasta i Gminy Czarne,
13. Członek zespołu – Mirosław Burak – Burmistrz Miasta i Gminy Debrzno,
14. Członek zespołu – Eugeniusz Dmytryszyn – Wójt Gminy Koczała,
15. Członek zespołu – Andrzej Żmuda-Trzebiatowski – Wójt Gminy Przechlewo,
16. Członek zespołu – Lech Zwoliński – Wójt Gminy Rzeczenica,
17. Członek zespołu – Zbigniew Śmiechowski – Prezes Zrzeszenia „Rola” w Człuchowie,
18. Członek zespołu – Alex Masiak – Stowarzyszenie Cechu Rzemiosł Różnych w Człuchowie.

Przeprowadzono 2 sesje z udziałem liderów polityki gospodarczej, społecznej, samorządowej i oświatowej. Spotkania odbywały się w Starostwie Powiatowym

w Człuchowie i Powiatowym Centrum Gospodarki i Integracji Europejskiej, a ich celem było zidentyfikowanie problemów a następnie określenie celów i kierunków działania w poszczególnych przyjętych teoretycznie obszarach polityki gospodarczej, społecznej i oświatowej a mianowicie:

- rozwoju przedsiębiorczości i obszarów wiejskich,
- rynku pracy,
- edukacji,
- integracji społecznej.

Na podstawie wcześniej opracowanej analizy SWOT:

- silne strony (wewnętrzne) polityki społecznej w powiecie człuchowskim,
- słabe strony (wewnętrzne),
- szanse (zewnętrzne),
- zagrożenia (zewnętrzne) odpowiedziano na pytanie:

„Co należy zrobić albo jakie podjąć działania lub spowodować efekty tych działań, żeby zlikwidować słabe strony i zniwelować zagrożenia?”.

Oprócz spotkań wymienionych na wstępie przeprowadzono też spotkania tematyczne w obszarze bezrobocia w Powiatowym Urzędzie Pracy, w obszarze integracji społecznej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz w obszarze edukacji w Powiatowym Ośrodku Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki. Przeprowadzono analizę rozprawdzonych ankiet dotyczących wszystkich obszarów, a jej wyniki zostały wykorzystane w diagnozie i określeniu potrzeb możliwych do realizacji w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Kolejnym krokiem procesu konsultacji społecznej była hierarchizacja celów w poszczególnych obszarach. Przyjęto, że w każdym obszarze winny zostać wyróżnione **priorytety**, bez których dany obszar nie może się rozwijać, **cele szczegółowe**, które przyspieszają rozwój danego obszaru i zawierają określone do osiągnięcia wskaźniki oraz **opisy kierunków działań** – zawierające wytyczne kierunkowe dla konkretnych projektów.

W ten sposób wynikiem konsultacji było wypracowanie kilkudziesięciu celów w czterech obszarach polityki społecznej. Zhierarchizowane cele, w poszczególnych obszarach stały się podstawą opracowania Programu, w którym poszczególne działania zostały nazwane na podstawie kierunków działań określonych i przypisanych konkretnym priorytetom i celom szczegółowym.

W opisie Programu omówiono szczegółowo zasady przyporządkowania poszczególnych działań obszarom problematyki społecznej w powiecie człuchowskim. Działania te zostały

jednocześnie przypisane poszczególnym realizatorom polityki społecznej w powiecie.

W trakcie pięciomiesięcznej, wraz z konsultacjami, pracy nad programem stwierdzono, że dla sprawnej realizacji określonych kierunków działań wskazanym jest tworzenie partnerstw lokalnych na rzecz realizacji celów Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej.

3. Diagnoza powiatu

3.1. Położenie, dane ogólne, powiązane z otoczeniem

Powiat człuchowski położony jest w południowo-zachodniej części województwa pomorskiego w odległości 130 km od Gdańska, 110 km od Słupska i 90 km od Starogardu Gdańskiego; na skrzyżowaniu dróg krajowych: Nr 22 Elbląg-Gorzów Wielkopolski i Nr 25 Koszalin-Bydgoszcz. Przez Człuchów przebiega lokalna linia kolejowa Chojnice-Szczecinek. Sąsiaduje on od północy z powiatami – chojnickim i bytowskim, od zachodu z powiatem szczecineckim położonym w województwie zachodniopomorskim, od południa z powiatem złotowskim położonym w województwie wielkopolskim i powiatem Sępólno Krajeńskie położonym w województwie kujawsko-pomorskim.

Rys. 1. Mapka powiatu człuchowskiego

Źródło: www.gminy.pl

Powiat człuchowski, położony na Pojezierzu Kaszubskim, posiada wyjątkowe walory krajobrazowo-przyrodnicze oraz czyste, nieskażone środowisko, wspaniałe lasy, które zajmują połowę powierzchni powiatu, liczne jeziora i rzeki, urozmaiconą rzeźbę terenu, dużą

ilość rezerwatów przyrody i obszarów chronionego krajobrazu oraz rezerwat ornitologiczny "Osiedle kormoranów" w Pakotulsku. Powiat człuchowski oferuje atrakcyjne i różnorodne formy wypoczynku przybywającym turystom. Można tu uprawiać nie tylko turystykę pieszą i rowerową, ale również motorową i wodną, a także wędkarstwo i myślistwo. Szczególnym powodzeniem cieszą się spływy kajakowe rzeką Brdą. Liczne szlaki rowerowe, wędrowne i kajakowe pozwolą entuzjastom turystyki odkryć specyficzny urok tego pięknego i malowniczego terenu.

Tab. 1. Podstawowe informacje o powiecie człuchowskim na tle podregionu, województwa i kraju

DANE		JEDNOSTKA	POWIAT CZŁUCHOWSKI	PODREGION SŁUPSKI	WOJEWÓDZTWO POMORSKIE	KRAJ
Ludność	ogółem	[tys.]	57,5	481,2	2195,4	38157
	w tym zamieszkali na wsi	[%]	54,9	44,7	32,9	38,9
Powierzchnia		[km ²]	1574	8185	18293	312685
Gęstość zaludnienia		[osób/km ²]	36,6	58,8	120,0	122,0
Liczba pracujących (bez zakładów do 9 osób)		[tys.]	12,1	104,9	503,2	9895,9
Struktura pracujących	Rolnictwo	[%]	25,3	16,4	11,9	21,5
	Przemysł		35,3	35,1	31,9	29,2
	Usługi rynkowe		15,8	23,5	31,5	27,4
	Usługi nierynkowe		23,6	25,0	24,7	21,9
Liczba bezrobotnych IX 2006		[tys.]	5,6	45,7	130,2	2363,6
Stopa bezrobocia IX 2006		[%]	26,5	24,4	16,0	15,2
Wynagrodzenie brutto		[zł]	2021,1	2016,9	2511,3	2506,9

Źródło: Raport kwartalny nr 1/2007 – Pomorskie Obserwatorium Rynku Pracy

Geograficznie powiat człuchowski obejmuje następujące mezoregiony: Równina Charzykowska, Dolina Gwdy i Pojezierze Krajeńskie. Powierzchnia powiatu wynosi 1574km², co daje mu trzecie miejsce pod względem wielkości w województwie pomorskim. Mieszkańcy powiatu człuchowskiego tworzą społeczność liczącą około 58 tys. osób. W miastach żyje 45,1% mieszkańców. Gęstość zaludnienia wynosi 36,6 osób na km².

W powiecie człuchowskim znajdują się następujące gminy: jedna gmina miejska Człuchów, dwie gminy miejsko - wiejskie: Czarne (234,9 km²), Debrzno (224,17 km²), cztery gminy wiejskie: Człuchów (361,65 km²), Koczała (222,41 km²), Przechlewo (243,88 km²), Rzeczenica (274,92 km²).

Na terenie powiatu człuchowskiego znajdują się liczne zabytki m.in.:

- **Wieża Zamku Krzyżackiego z XIV w.** - 46 m wysokości - w Człuchowie
- **Kościół katolicki z XVII w.** z barokową amboną, ołtarzem i konfesjonałem - Człuchów
- **Ruiny zamku obronnego** z fosą wybudowane na przeł. XIV/XV w. - w Czarnem
- **Kościół parafialny z 1755r.**, bogato zdobiony, z wieżą krytą gontem - w Czarnem
- **Kościół ryglowe z XVII i XVIII w.** we wsiach Nadziejewo, Raciniewo, Bińcze, Sierpowo, Krzemieniewo
- **„Wieża Czarownic”** w Debrznie
- **Kościół katolicki z przełomu XVII i XVIII w.** w Przechlewie
- **Kościół drewniany pochodzący z 1617 roku** z dachem krytym gontem, dzwonnica z „cebulkowatą” kopułą, późnobarokowym wnętrzem w Starznie
- **Kościół katolicki p.w. św. Boboli z XVIII wieku** w miejscowości Pietrzykowo
- **Kościół katolicki w Koczale z I połowy XX wieku**, w którym znajduje się chrzcielnica z 1770r., rzeźba św. Magdaleny z XVII w., ambona z XVII w. i figura „Samsona Siłacza” z XVIII wieku

3.2. Powierzchnia i struktura użytkowania gruntów

Tab. 2. Powierzchnie gruntów wg użytkowania

NAZWA GRUNTU	w tys. ha
- użytki rolne ogółem w tym:	64 122
- grunty orne	53 036
- sady	473
- łąki	5 463
- pastwiska	2 151
- lasy i grunty leśne	77 656
- pozostałe grunty i nieużytki	18 663

Źródło: Opracowanie własne

3.3. Demografia

3.3.1. Struktura ludności

Przekrój statystyczny powiatu (wg stanu na maj 2007r.)

Tab. 3. Dane demograficzne

WYSZCZEGÓLNIENIE	WARTOŚCI
Stan ludności ogółem, w tym:	58 029
mężczyźni	28 424
kobiety	29 605
Ludność w wieku przedprodukcyjnym ogółem, w tym:	13 823
mężczyźni	6 897
kobiety	6 926
Ludność w wieku produkcyjnym ogółem, w tym:	35 510
mężczyźni	19 423
kobiety	18 087
Ludność w wieku poprodukcyjnym ogółem, w tym:	6 696
mężczyźni	2 104
kobiety	4 592
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	57,8
Małżeństwa zawarte w 2006 roku ogółem, w tym:	291
Urodzenia żywe w 2006 roku	503
Zgony ogółem w 2006 roku, w tym:	349
niemowląt	5
Przyrost naturalny	154

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z urzędów gmin i PCPR

Tab. 4. Prognoza ludności powiatu człuchowskiego na lata 2010-1030 (tys. osób)

ROK	2005	2010	2015	2020	2025	2030
LUDNOŚĆ	56,9	56,9	57,1	57,2	57,1	56,6

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego

Tab. 5. Rozkład populacji mieszkańców powiatu człuchowskiego według przedziałów wiekowych i płci

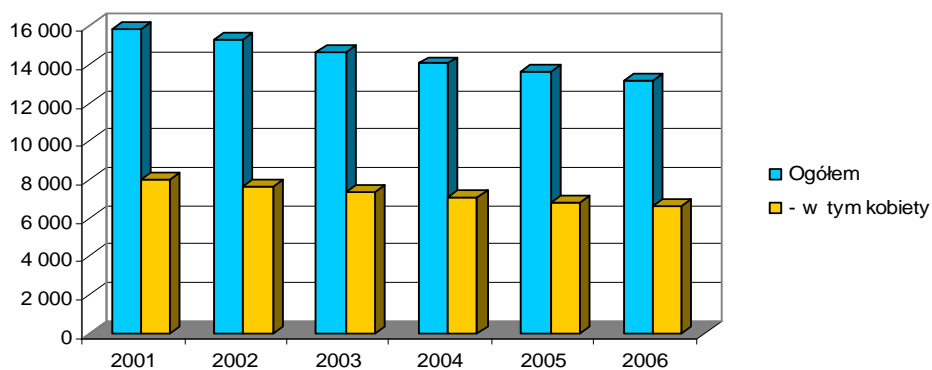
Wiek (grupa wiekowa)	Mężczyźni	Kobiety	Razem grupa wiekowa
0 – 2	848	852	1700
3	285	289	574
4 – 5	572	632	1204
6	287	307	594
7	309	317	626
8 – 12	1837	1775	3612
13 – 15	1246	1218	2464
16 – 17	992	1005	1997
18	521	531	1052
19 – 65 (mężczyźni)	19423		19423
19 – 60 (kobiety)		18087	18087
Powyżej 65 (mężczyźni)	2104		2104
Powyżej 60 (kobiety)		4592	4592
RAZEM	28424	29605	58029

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z urzędów gmin

Tab. 6. Struktura ludności wg wieku produkcyjnego i nieprodukcyjnego.

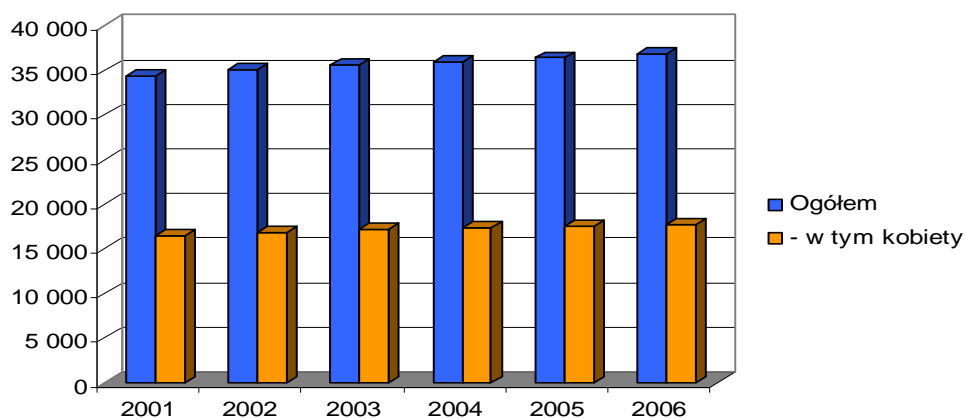
L.p.	Ludność w wieku	2001	2002	2003	2004	2005	2006
1	przedprodukcyjnym	15 839	15 258	14 648	14 053	13646	13158
	- w tym kobiety	7958	7604	7324	7089	6831	6577
2	produkcyjnym	34 438	35 146	35 638	35 976	36408	36808
	- w tym kobiety	16470	16857	17113	17264	17512	17635
3	poprodukcyjnym	6 587	6 719	6 762	6 805	6813	6960
	- w tym kobiety	4515	4576	4603	4621	4608	4741

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego / Bank Danych Regionalnych

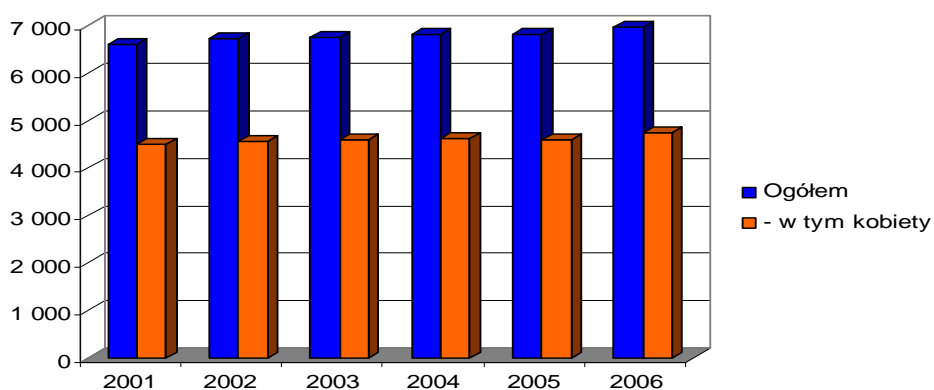
Źródło: Dane Urzędu Statystycznego / Bank Danych Regionalnych

Rys. 2. Zmiany w populacji ludności w wieku przedprodukcyjnym

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego / Bank Danych Regionalnych

Rys. 3. Zmiany w populacji ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego / Bank Danych Regionalnych

Rys. 4. Zmiany w populacji ludności w wieku poprodukcyjnym

3.3.2. Zmiany struktury ludności.

Tab. 7. Migracje zewnętrzne na pobyt stały w 2005 roku

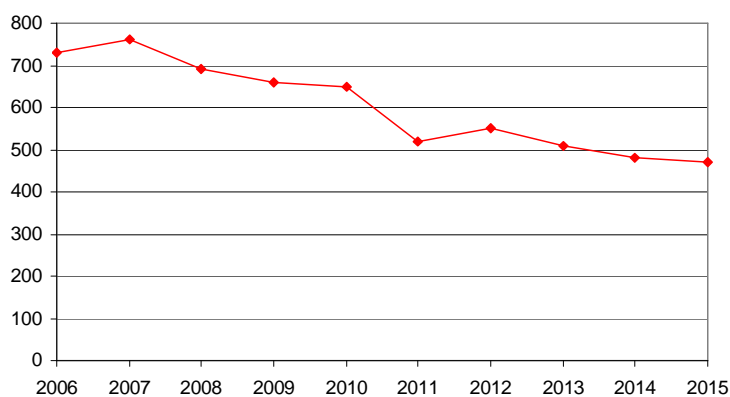
Migracja	Napływ		Odływ		Saldo		
	Ogółem	w tym z zagranicy	Ogółem	w tym za granicę	Ogółem	Zagranica	na 1000 mieszkańców
Osób ogółem	767	19	997	5	230	14	4

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego / Bank Danych Regionalnych

Tab. 8. Migracje wewnętrzne na pobyt stały w 2005 roku

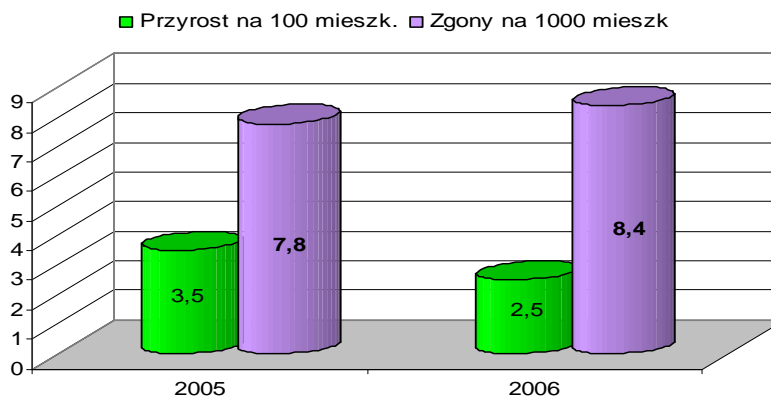
Migracja	Napływ			Odływ			Saldo		
	Ogółem	do miast	na wieś	Ogółem	do miast	na wieś	Ogółem	w miastach	na wsi
Osób ogółem	748	342	406	992	508	484	244	166	78
W tym kobiet	388	182	206	507	253	254	119	71	48

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego / Bank Danych Regionalnych

Źródło: Opracowanie PCGiE na podstawie PORP

Rys. 5. Szacunkowa liczba absolwentów szkół ponadgimnazjalnych wchodzących na lokalny rynek pracy w latach 2006 – 2015

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego

Rys. 6. Przyrosty i zgony w powiecie w latach 2005 – 2006

3.4. Działalność gospodarcza¹

Na terenie powiatu człuchowskiego, w 2005 roku, prowadziło działalność gospodarczą 4668 podmiotów gospodarczych. Podmiotów gospodarczych z sektora publicznego zarejestrowanych było **284**. Najwięcej przedsiębiorstw z sektora publicznego znajduje się w gminach: Człuchów – miasto (104), Czarne (75), Debrzno (51), Człuchów-gmina (15), Rzeczenica (14), Przechlewo (13), Koczała (12). Bardzo podobnie wygląda sytuacja w sektorze prywatnym: Człuchów - miasto (2061), Debrzno (540), Czarne (502) oraz Człuchów – gmina wiejska (480), Przechlewo (358), Rzeczenica (226), Koczała (217). Analizując rozkład przedsiębiorstw według szczególnych form prawnych w powiecie człuchowskim, każdorazowo pierwszą pozycję zajmuje miasto Człuchów.

Łączna zarejestrowana ilość podmiotów gospodarczych z sektora prywatnego – **4384**. Z punktu widzenia formy prawnej przedsiębiorstwa, udział spółek handlowych wynosi **158**, w tym z udziałem kapitału zagranicznego 37, udział spółek cywilnych wynosi **291**.

Na terenie powiatu człuchowskiego zarejestrowanych było na koniec 2006 roku **4927** podmiotów gospodarczych.

Poszczególne samorządy powiatu stwarzają dogodne warunki dla małych i średnich przedsiębiorstw. Istnieje możliwość uzyskania ulg podatkowych dla inwestorów, szczególnie tworzących nowe miejsca pracy. Atrakcyjną ofertą są dwa obszary inwestycyjne wchodzące w skład Specjalnej Strefy Ekonomicznej w miejscowościach Rychnowy (Gmina Człuchów) i Cierznie (Gmina Debrzno), oraz Inkubator – Ośrodek Przedsiębiorczości w Debrznie, który podejmuje działania w celu aktywizacji przedsiębiorczości wśród mieszkańców.

¹

Na podstawie danych statystycznych uzyskanych w Urzędzie Statystycznym w Gdańsku

Tab. 9. Jednostki zarejestrowane wg sektorów w latach 2000-2005

	J. m.	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Ogółem	jed.gosp.	3 720	4 033	4 339	4 569	4 605	4668
SEKTOR PUBLICZNY							
jednostki ogółem	jed.gosp.	266	255	252	284	283	284
jednostki prawa budżetowego państwowe i komunalne ogółem	jed.gosp.	92	96	99	125	132	134
przedsiębiorstwa państwowe	jed.gosp.	2	1	1	1	1	1
spółki prawa handlowego	jed.gosp.	4	6	6	8	8	8
spółki z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	0	1	1	1	1	1
gospodarstwa pomocnicze	jed.gosp.	4	3	2	2	2	2
SEKTOR PRYWATNY							
jednostki ogółem	jed.gosp.	3 454	3 778	4 087	4 285	4 322	4384
osoby fizyczne	jed.gosp.	2 825	3 084	3 363	3 533	3 536	3571
spółki prawa handlowego	jed.gosp.	86	95	120	133	140	150
spółki z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	24	25	28	29	33	36
spółdzielnie	jed.gosp.	33	33	33	31	31	31
fundacje	jed.gosp.	2	2	2	2	3	4
stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	85	94	98	104	113	118

Źródło: Dane statystyczne GUS

Tab. 10. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze regon (stan na dzień 31.12.2005 r.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓŁEM	SEKTOR		Z LICZBY OGÓŁEM					
		PUBLICZNY	PRYWATNY	SPÓŁKI HANDLOWE		SPÓŁKI CYWILNE	SPÓŁDZIELNIE	FUNDACJE, STOWARZYSZENIA I ORGANIZACJE SPOŁECZNE	OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ
				RAZEM	W TYM Z UDZIAŁEM KAPITAŁU ZAGRANICZNEGO				
Powiat Człuchowski	4668	284	4384	158	37	291	31	122	3571
Miasto Człuchów	2165	104	2061	82	12	143	15	43	1677
Miasto Gmina Czarne	577	75	502	11	3	37	7	16	401
Miasto Gmina Debrzno	591	51	540	10	4	28	3	14	455
Gmina Człuchów	495	15	480	28	8	26	-	16	401
Gmina Koczała	229	12	217	5	3	24	2	8	164
Gmina Przechlewo	371	13	358	13	4	16	2	18	287
Gmina Rzeczenica	242	14	226	9	3	17	2	7	186

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych Urzędu Statystycznego w Gdańsku /Bank Danych Regionalnych

Tab. 11. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji (stan na 31.12.2005 roku).

WYSZCZEGÓLNIENIE	OGÓŁEM	W TYM								
		ROLNICTWO	PRZEMYSŁ		BUDOWNICTWO	HANDEL I NAPRAWY	HOTELE I RESTAURACJE	TRANSPORT, GOSPODARKA MAGAZYNOWA I ŁĄCZNOŚĆ	POŚREDNICTWO FINANSOWE	OBSŁUGA NIERUCHOMOŚCI I FIRM, NAUKA
			RAZEM	W TYM PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE						
Powiat Człuchowski	4668	263	467	444	388	1483	157	274	154	782
Miasto Człuchów	2165	32	189	188	197	722	85	129	87	385
Miasto i Gmina Czarne	577	36	57	52	26	186	11	28	13	135
Miasto Gmina Debrzno	591	24	55	47	49	213	25	25	23	103
Gmina Człuchów	495	63	64	62	48	147	12	43	7	47
Gmina Koczała	229	45	33	31	20	48	6	10	3	32
Gmina Przechlewo	371	23	38	36	33	106	8	28	14	52
Gmina Rzeczenica	240	40	31	28	15	61	10	11	7	28

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych Urzędu Statystycznego w Gdańsku /Bank Danych Regionalnych

Spośród 263 firm w powiecie człuchowskim zajmujących się rolnictwem 63 podmiotów znajduje się w Gminie Człuchów, w Gminie Koczała 45, w Gminie Rzeczenica 40, a w Gminie Czarne 36. Przetwórstwo przemysłowe jest zdominowane przez miasto Człuchów, gdzie zlokalizowanych jest 189 firm, 64 znajduje się w Gminie Człuchów, 57 w Gminie Czarne i 55 w Gminie Debrzno.

Budownictwo także najlepiej rozwinięte jest w mieście Człuchów, gdzie znajduje się 197 podmiotów, 48 w Gminie Człuchów i 49 na terenie Gminy Debrzno. Handel jest domeną miasta Człuchów 722 podmioty, Debrzno 213, Czarne 186, Przechlewo 106 podmiotów.

3.5. Ochrona zdrowia²

System ochrony zdrowia oparty jest na Publicznych i Niepublicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej. Powiat Człuchowski jest odpowiedzialny za politykę i bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców powiatu. Odpowiada za realizację zadań z zakresu promocji i ochrony zdrowia.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Szpital w Człuchowie zapewnia mieszkańcom właściwy dostęp do świadczeń zdrowotnych w postaci hospitalizacji, z następującymi oddziałami: Oddział Wewnętrzny, Oddział Chirurgiczny, Oddział Ginekologiczny, Oddział Położniczy, Oddział Noworodkowy, Oddział Dziecięcy, OIOM, Oddział Psychiatryczny, Detox Alkoholowy, Detox środków psychoaktywnych.

Dla nieuleczalnie chorych stworzono opiekę paliatywną w oparciu o hospicjum działające przy Szpitalu. Dla poprawy stanu zdrowia mieszkańców Człuchowa realizowane są programy Narodowego Funduszu Zdrowia poprzez kreowanie polityki zdrowotnej, poprawę standardu sanitarnego, poprawę jakości życia mieszkańców i propagowanie zdrowego stylu życia.

² Na podstawie informacji z zawartych w Strategii Rozwoju Powiatu Człuchowskiego

3.6. Rynek pracy i bezrobocie³

Diagnozę lokalnego rynku pracy i struktury bezrobocia w powiecie człuchowskim opracowano głównie w oparciu o informacje z Powiatowego Urzędu Pracy w Człuchowie obsługującego wszystkie gminy w powiecie tj: gminę miejską Człuchów, gminę wiejską Człuchów, miasta i gminy: Czarne i Debrzno oraz gminy: Koczała, Przechlewo i Rzeczenica.

3.6.2. Bezrobocie

Według stanu na dzień 31 grudnia 2006 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Człuchowie zarejestrowanych było 5 524 osób, w tym 3 080 kobiet (55,7%). Bezrobotnych na wsi było 3.276 osób (59,3 % z ogółem), w tym 1.831 kobiet. Ponadto w ewidencji były 382 osoby aktywnie poszukujące pracy, nieposiadające statusu osoby bezrobotnej. Łącznie w rejestrach PUP na koniec 2006 roku zarejestrowanych było 5.906 osób, stanowi to 83,2 % stanu w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego.

Wśród bezrobotnych i poszukujących pracy - niepełnosprawnymi było 471 osób, (103,4% stanu z roku ubiegłego) i stanowili 8,3 % ogółem zarejestrowanych.

Zasiłek dla bezrobotnych pobierało ogółem - 1.180 osób (21,2 % ogółem zarejestrowanych), w tym - 569 kobiet (16,5 %), natomiast na wsi ogółem - 21,2 % , w tym 14,5 % kobiet. W roku 2005 wskaźniki te wynosiły odpowiednio: 21,2 %, 16,0 %, 21,2 % i 14,9 %.

Rynek pracy w powiecie człuchowskim w 2006 roku charakteryzował się:

- bezrobociem strukturalnym, trwającym nieprzerwanie od początku lat dziewięćdziesiątych,
- spadkiem liczby bezrobotnych w końcu roku (w odniesieniu do poziomu z roku 2005) o 16,8 %,
- dużą rotacją zwolnień z pracy - zarejestrowało się razem 6.961 osób,
- niską podażą miejsc pracy i ofert pracy niesubsydiowanej - zgłoszono 2.411 ofert pracy,
- zatrudnianiem subsydiowanym dla ponad 1/3 ogółem podejmujących pracę,
- objęciem aktywizacją zawodową ok. 36,3 % przeciętnie zarejestrowanych.
- niskim poziomem wykształcenia - 36,5 % bezrobotnych posiadało wykształcenie zasadnicze zawodowe, natomiast- 32,7 % wykształcenie na poziomie gimnazjalnym i niższym,

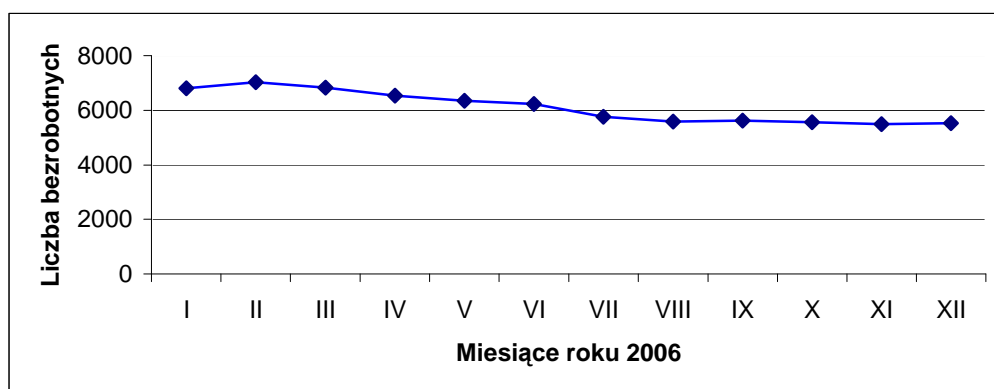
³ Na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy / Banku Danych Regionalnych Urzędu Statystycznego

- dużą liczbą długotrwale bezrobotnych - 64,0 % wg danych na koniec roku.
- znacznym udziałem bezrobotnych bez stażu pracy i ze stażem do 1 roku -31,9 %,
- niską dyscypliną bezrobotnych w zakresie potwierdzania gotowości do pracy - skreślono z tego powodu ok. 29,5 % przeciętnie zarejestrowanych (1.965 osób),
- znaczną liczbą zarejestrowanych po raz pierwszy - 15,0 % przeciętnie zarejestrowanych,
- dużym udziałem młodzieży (do lat 25) w realizacji programów rynku pracy - 33,5 % ogółem.
- podjęciem kilku programów aktywizacji zawodowej finansowanych ze środków EFS,
- pozyskaniem dodatkowych środków na finansowanie programów rynku pracy z rezerw Ministra PiPS oraz Marszałka Województwa Pomorskiego,
- uzyskaniem wysokiej efektywności zrealizowanych programów rynku pracy.

Tab. 12. Kształtowanie się bezrobocia w powiecie człuchowskim w 2006 roku

Wyszczególnienie		Miesiące:											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Liczba bezrobotnych		6800	7033	6823	6538	6347	6227	5762	5590	5619	5567	5491	5524
% bezrobocia	powiat	31,1	31,9	31,2	30,3	29,6	29,2	27,6	26,9	26,5	26,3	26,0	26,2
	województwo	19,6	19,6	19,4	18,6	18,0	17,3	16,7	16,3	16,0	15,6	15,5	15,5
	kraj	18,0	18,0	17,8	17,2	16,5	16,0	15,7	15,5	15,2	14,9	14,8	14,9

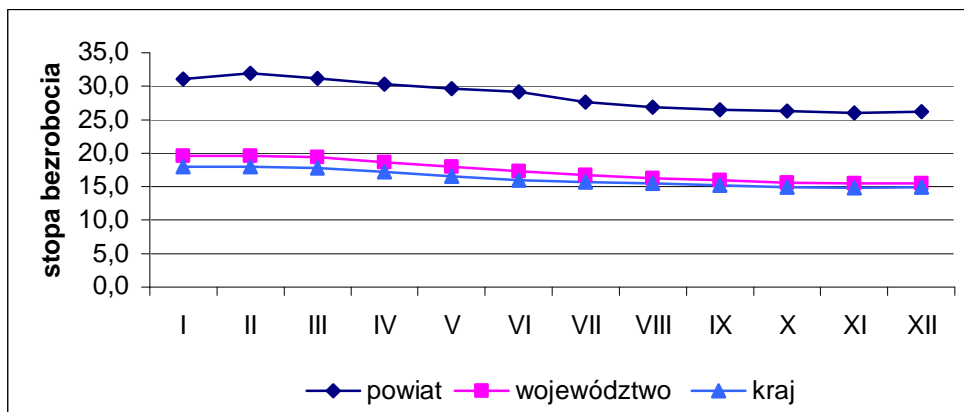
Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy

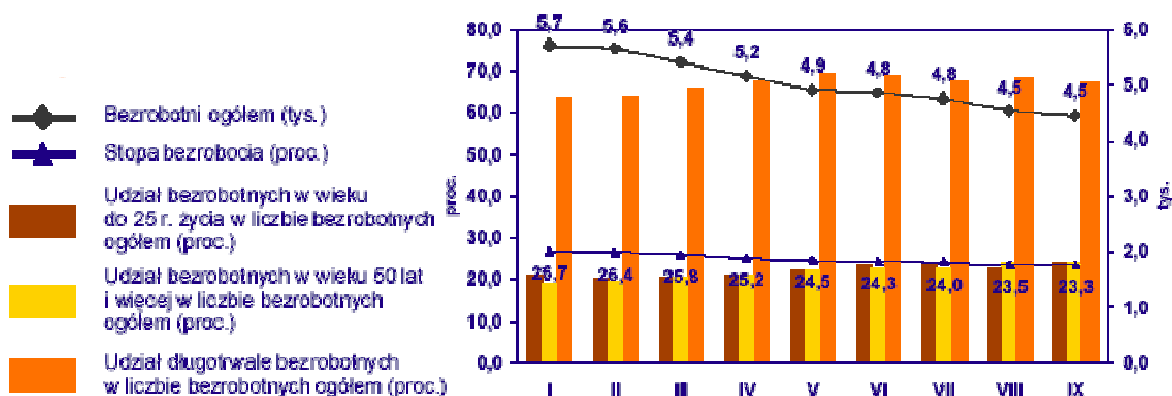
Rys. 7. Liczba bezrobotnych w poszczególnych miesiącach 2006 roku

Po okresowym utrzymywaniu się wysokiego poziomu bezrobocia w okresie zimowo-wiosennym, postępował proces zmniejszania się liczby bezrobotnych, co ilustrują zamieszczone zestawienia i wykresy. Tendencja ta wystąpiła również w skali województwa i kraju.

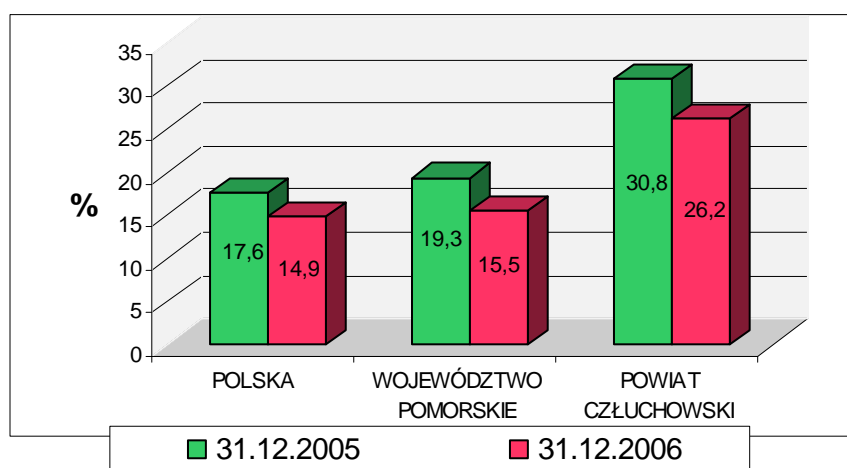
Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy

Rys. 8. Stopa bezrobocia w powiecie na tle województwa i kraju w 2006 roku

Źródło: Raport kwartalny 2/2007 Pomorskiego Obserwatorium Rynku Pracy

Rys. 9. Prognoza bezrobocia w powiecie człuchowskim na 2007 r.

Źródło: opracowanie PUP Człuchów (Stopa bezrobocia – obliczana w stosunku do powiatu, regionu i Polski liczona metodą: procentowy udział bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnych zawodowo, szacowany na koniec każdego – badanego okresu)

Rys. 10. Stopa bezrobocia w powiecie człuchowskim, w województwie i kraju w latach 2005-2006 województwa i kraju

Poniższe tabele przedstawiają strukturę bezrobotnych według kryterium wiekowego, stażu pracy oraz okresu pozostawania bez pracy. Największą grupę stanowią bezrobotni w przedziale wiekowym 45 – 54 lat.

Tab. 13. Bezrobotni wg wieku.

Wiek	18-24	25-34	35-44	45-54	55-59	pow. 59
Powiat razem	1138	1338	1139	1575	316	18
% do ogółem	20,6	24,2	20,6	28,6	5,7	0,3

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy

Tab. 14. Bezrobotni wg stażu pracy - w latach

Staż w latach	bez stażu	do roku	7-5	6-10	11-20	21-30	31 i więcej
Powiat razem	873	889	1191	807	962	699	103
% do ogółem	15,8	16,1	21,6	14,6	17,4	12,6	1,9

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy

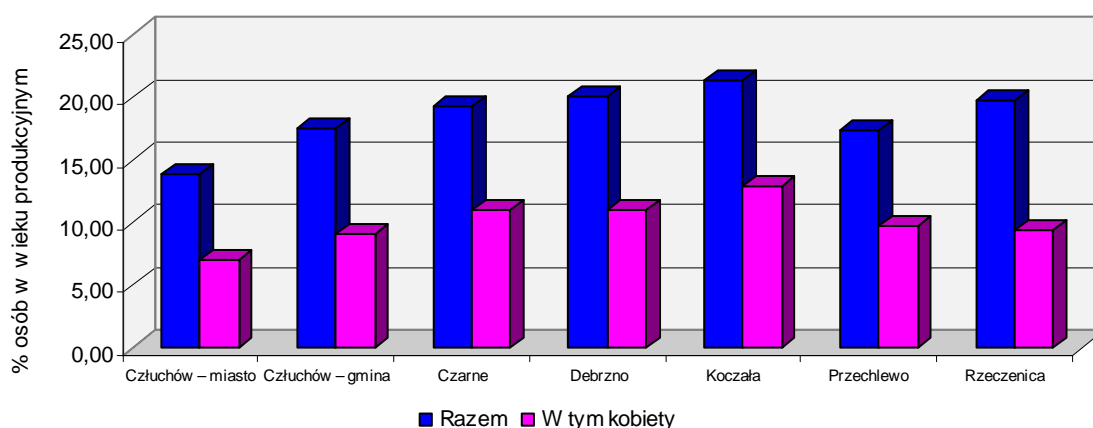
Największą grupą bezrobotnych według stażu pracy stanowią osoby, które przepracowały 5 – 7 lat. Poważny problem przedstawiają osoby pozostające bez pracy ponad 24 miesiące – stanowią one 28,2% ogółu bezrobotnych.

Tab. 15. Pozostawanie bez pracy bezrobotnych (w miesiącach)

Okres bez pracy	do 1 mies.	1-3	4-6	7-12	13-24	pow. 24
Powiat razem	420	941	865	937	802	1559
% do ogółem	7,6	17,0	15,7	17,0	14,5	28,2

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy

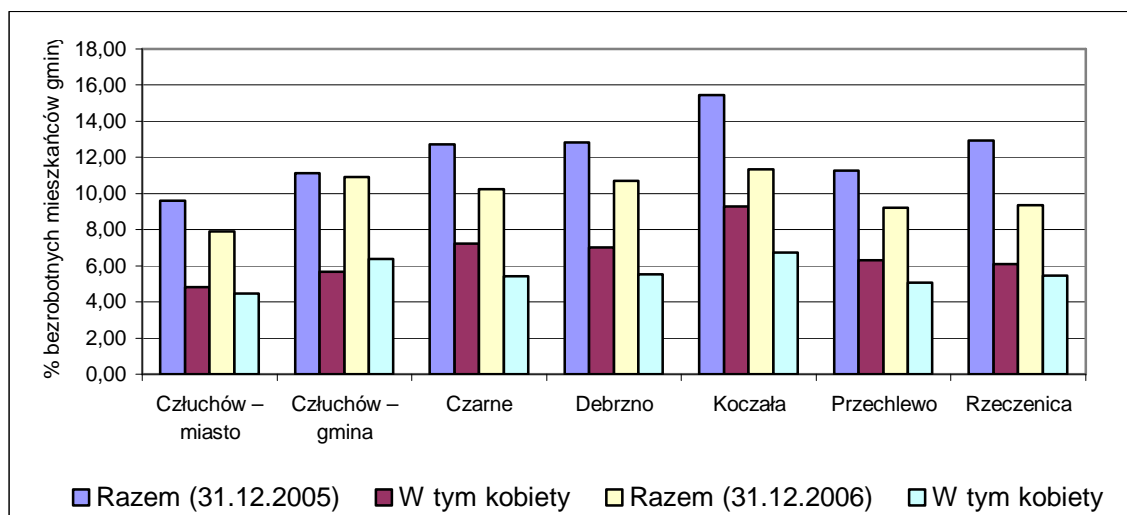
Wykres poniżej obrazuje odsetek bezrobocia w gminach powiatu człuchowskiego, liczony jako procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, liczony dla poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu (z uwagi na brak danych dotyczących liczby ludności aktywnych zawodowo niemożliwe jest wyliczenie stopy bezrobocia)

Źródło: opracowanie PCGiE na podstawie danych PUP Człuchów

Rys. 11. Struktura bezrobocia w gminach powiatu człuchowskiego w 2006 roku

Najwyższy odsetek bezrobotnych 2006 roku zaobserwowano w Gminie Koczała, w której jednocześnie odnotowano największy spadek w odniesieniu do liczby mieszkańców gminy. Analizując strukturę bezrobocia w powiecie pod względem wykształcenia w latach 2001 – 2006 zaobserwowano, że najliczniejszą grupę stanowią bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym (36,48 – 42,85%) – tendencja spadkowa oraz policealnym i średnim zawodowym (17,24 – 20,11%) – wykazując w ostatnim okresie wzrost względem ogółu bezrobotnych.

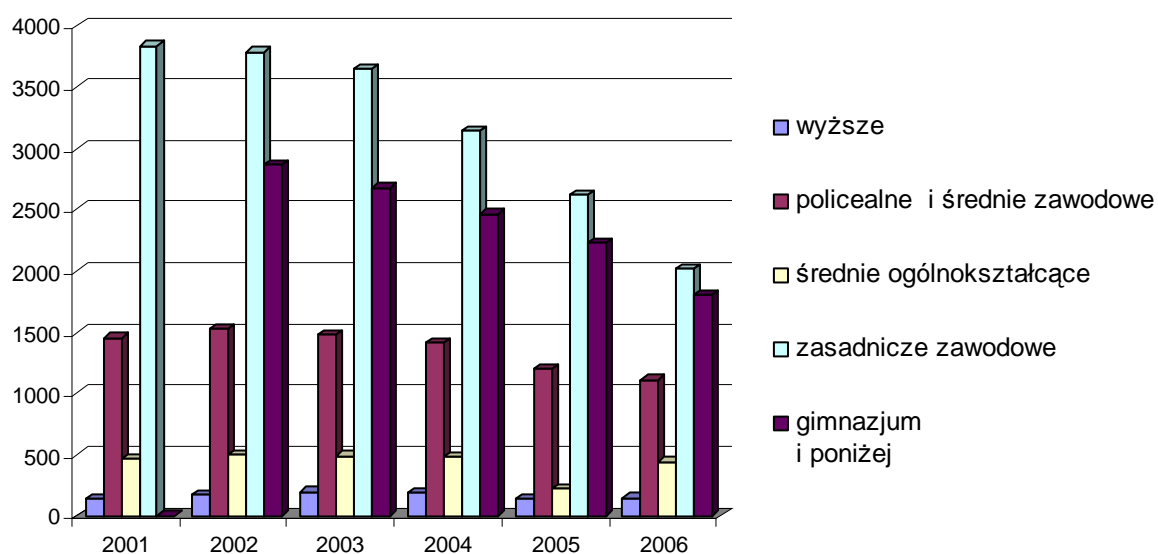
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP Człuchów

Rys. 12. Bezrobocie w gminach powiatu człuchowskiego w latach 2005-2006

Tab. 16. Struktura bezrobocia wg wykształcenia

stan za rok	wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjum i poniżej
2001	142	1 453	472	3 836	brak danych
2002	171	1 523	495	3 787	2 860
2003	200	1 480	490	3 653	2 677
2004	192	1 416	483	3 138	2 467
2005	137	1 202	227	2 625	2 228
2006	149	1 111	442	2 015	1 807

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Gdańsku/Bank Danych Regionalnych

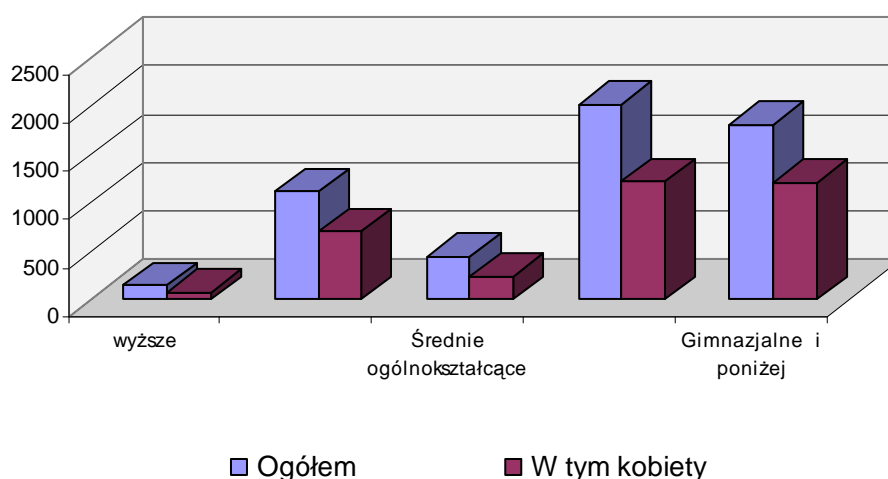

Rys. 13. Bezrobotni według wykształcenia

Tab. 17. Struktura bezrobocia w powiecie człuchowskim wg wykształcenia (rok 2006)

Wykształcenie	wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i poniżej
Ogółem	149	1 111	442	2 015	1 807
w tym kobiety	74	706	242	1 220	1 205

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Człuchowie

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy

Rys. 14. Struktura bezrobotnych według wykształcenia

Tab. 18. Bezrobocie w Powiecie Człuchowskim w latach 2001 – 2006

Lata	Bezrobotni ogółem	w tym kobiety
2001	8 942	5 092
2002	8 825	4 904
2003	8 825	4 904
2004	7 696	4 106
2005	6 639	3 553
2006	5 524	3 080

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy

Liczba bezrobotnych powiatu człuchowskiego spada systematycznie od 2004 roku, w którym zmalała o 1129 osób w porównaniu do roku 2003, w kolejnych latach spadek wynosi ponad 1 000 osób rocznie. Pomimo odnotowanego spadku poziom bezrobocia w powiecie nadal jest wysoki, stanowiąc jeden z najważniejszych problemów społecznych. Wśród bezrobotnych liczba zarejestrowanych kobiet kształtuje się na poziomie ok. 55%.

W 2006 r. z terenu powiatu zarejestrowało się **6961** osób, w tym **3435** kobiet. Po raz pierwszy zarejestrowało się - **994** osób, w tym **752** osób do 25 roku życia.

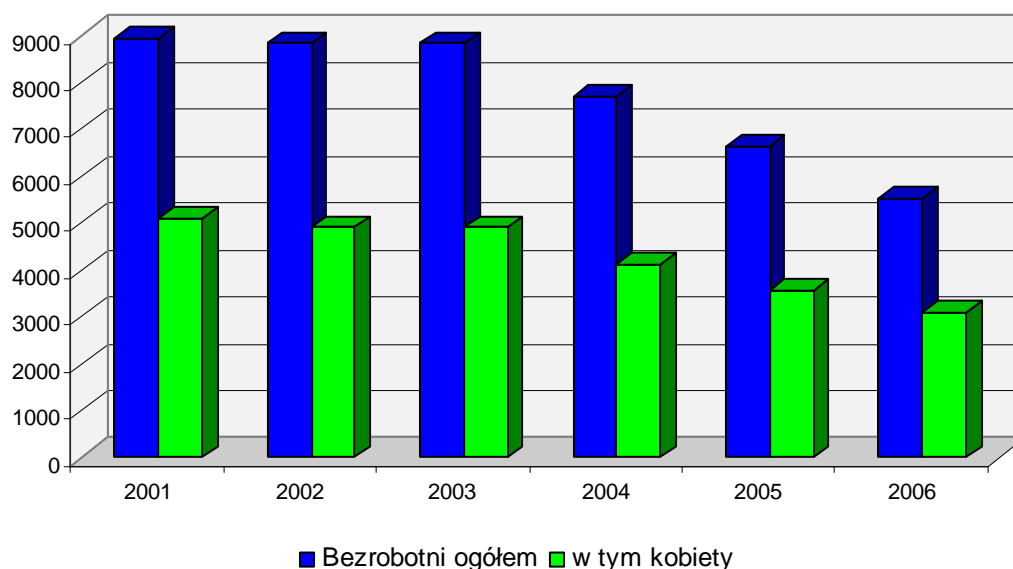
Na koniec 2006 roku wśród zarejestrowanych było:

- zamieszkałych na wsi – 3276 osób,
- bezrobotnych w wieku do 25 lat – 1138 osób,
- bezrobotnych powyżej 50 lat – 1063 osoby,
- długotrwale bezrobotnych – 3538 osób,
- dotychczas niepracujących – 873 osoby,
- bez kwalifikacji zawodowych – 1305 osób,
- samotnie wychowujące, co najmniej 1 dziecko – 239 osób,
- osoby rej. do 12 miesięcy od ukończenia nauki – 212 osób,
- cudzoziemców – 2 osoby.

Równocześnie, na przestrzeni 2006 roku, we wszystkich formach zatrudnienia pracę podjęło **3820** osób, z tego 63.1 % wg zgłoszonej oferty, w tym **917** na stanowiskach subsydiowanych tj. 24,0 %. W 2006 roku zgłoszono łącznie **2411 ofert pracy**, w tym **11496** pracy niesubsydiowanej.

Na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu razem skierowano **2.089** osób, z tego w formie:

- skierowania na prace interwencyjne - 761 osób,
- skierowania do robót publicznych - 2 osoby,
- stażu - 463 osoby,
- przygotowania zawodowego - 133 osoby,
- szkolenia - 480 osób,
- dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej - 96 osób,
- na utworzone stanowisko w zakładzie pracy - 60 osób,
- prac społecznie użytecznych - 94 osoby.

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy

Rys. 15. Liczba bezrobotnych w powiecie człuchowskim w latach 2001 - 2006

Powiatowy Urząd Pracy w Człuchowie realizował zadania określone w „**Powiatowym Programie Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2004 – 2006**” – zmniejszając liczbę bezrobotnych różnymi formami aktywizacji zawodowej, ułatwiając im powrót na rynek pracy. Formy aktywizacji uwzględniały potrzeby rynku pracy przy jednoczesnym skierowaniu ich do osób młodych, długotrwale bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem oraz w wieku powyżej 45 lat i bez przygotowania zawodowego. We wszystkich podejmowanych formach uwzględniano również potrzeby w tym zakresie osób niepełnosprawnych.

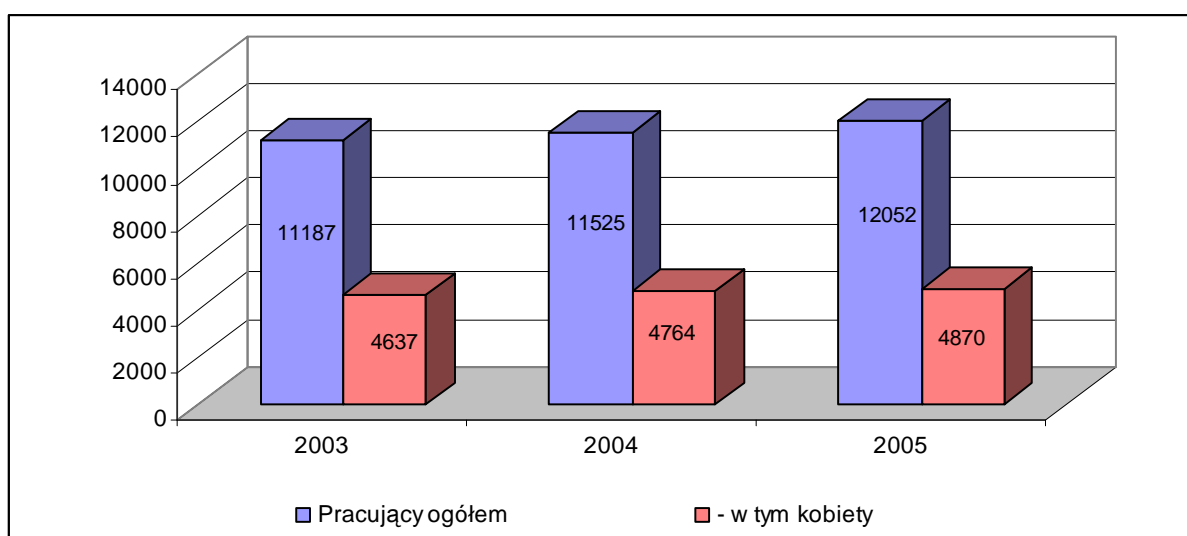
3.6.2. Rynek pracy

Analizując zatrudnienie według sektorów począwszy od roku 2001 do końca 2003 roku nastąpił wzrost zatrudnienia we wszystkich sektorach z wyjątkiem usług rynkowych, dla których od 2004 roku odnotowano lekki spadek zatrudnienia.

Tab. 19. Zatrudnienie wg sektorów

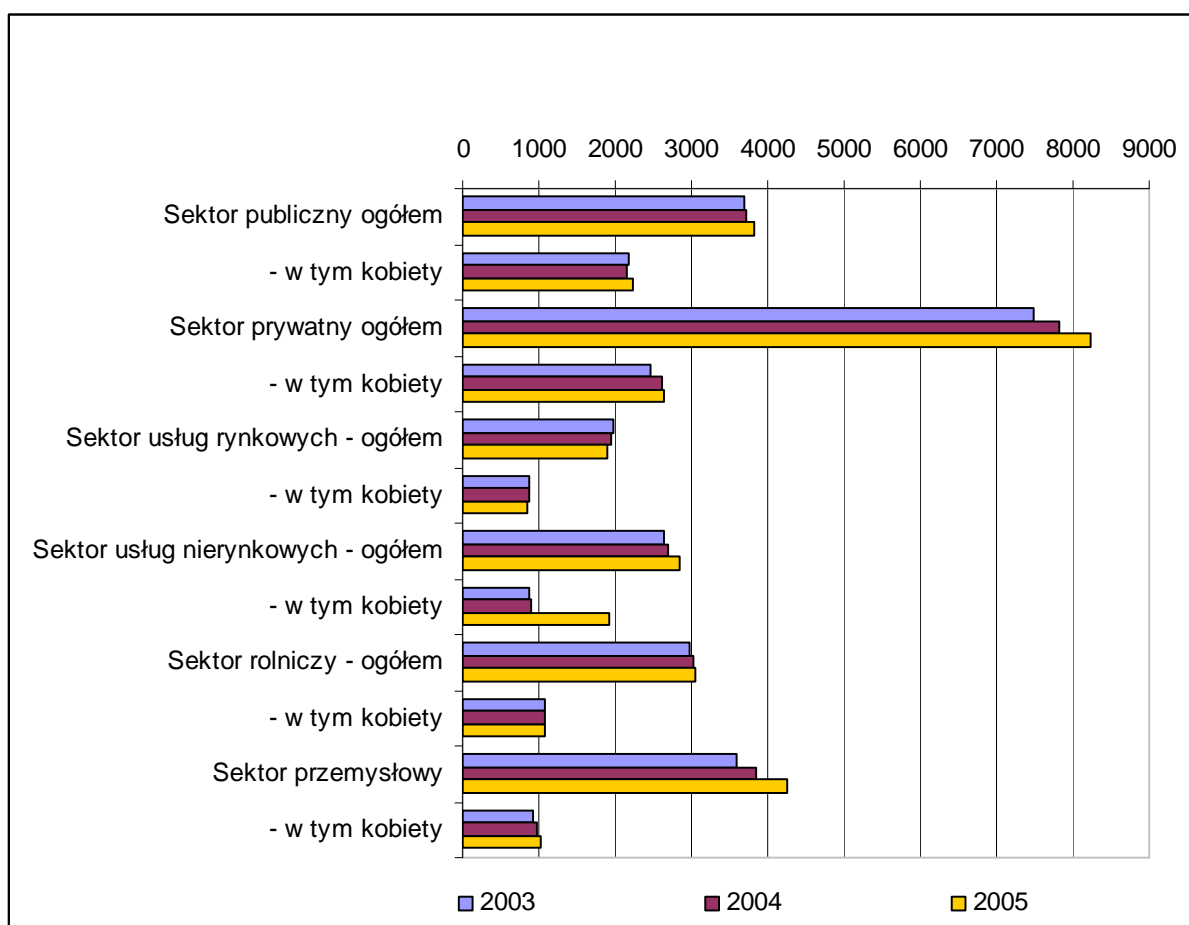
L.p	Branża	2003	2004	2005
1	Pracujący ogółem	11187	11525	12052
	- w tym kobiety	4637	4764	4870
2	Zatrudnieni ogółem	8955	9293	9820
	- w tym kobiety	3695	3822	3928
3	Sektor publiczny ogółem	3691	3708	3833
	- w tym kobiety	2169	2157	2239
4	Sektor prywatny ogółem	7496	7817	8219
	- w tym kobiety	2468	2607	2631
5	Sektor usług rynkowych - ogółem	1970	1955	1901
	- w tym kobiety	883	884	843
6	Sektor usług nierynkowych - ogółem	2651	2702	2847
	- w tym kobiety	879	885	1921
7	Sektor rolniczy - ogółem	2981	3022	3047
	- w tym kobiety	1069	1085	1079
8	Sektor przemysłowy	3585	3846	4257
	- w tym kobiety	913	978	1027

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego

Rys. 16. Pracujący w powiecie człuchowskim w latach 2003 – 2004

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego

Rys. 17. Pracujący w latach 2003 – 2005 (według sektorów)

3.7. Bezpieczeństwo publiczne⁴

Nad bezpieczeństwem ludności powiatu człuchowskiego czuwa Komenda Powiatowa Policji w Człuchowie, która zatrudnia 108 policjantów. Policjanci rozmieszczeni są w jednostkach:

- ❖ KPP w Człuchowie
- ❖ Posterunek Policji w Debrznie
- ❖ Posterunek Policji w Czarnym
- ❖ Posterunek Policji w Przechlewie
- ❖ Posterunek Policji w Rzeczenicy
- ❖ Posterunek Policji w Koczale
- ❖ Zespół Dzielnicowych w KPP w Człuchowie

⁴

Na podstawie informacji uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Człuchowie

W roku 2006 w powiecie człuchowskim miało miejsce 1599 przestępstw stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych. Z powyższej liczby 937 to przestępstwa o charakterze kryminalnym.

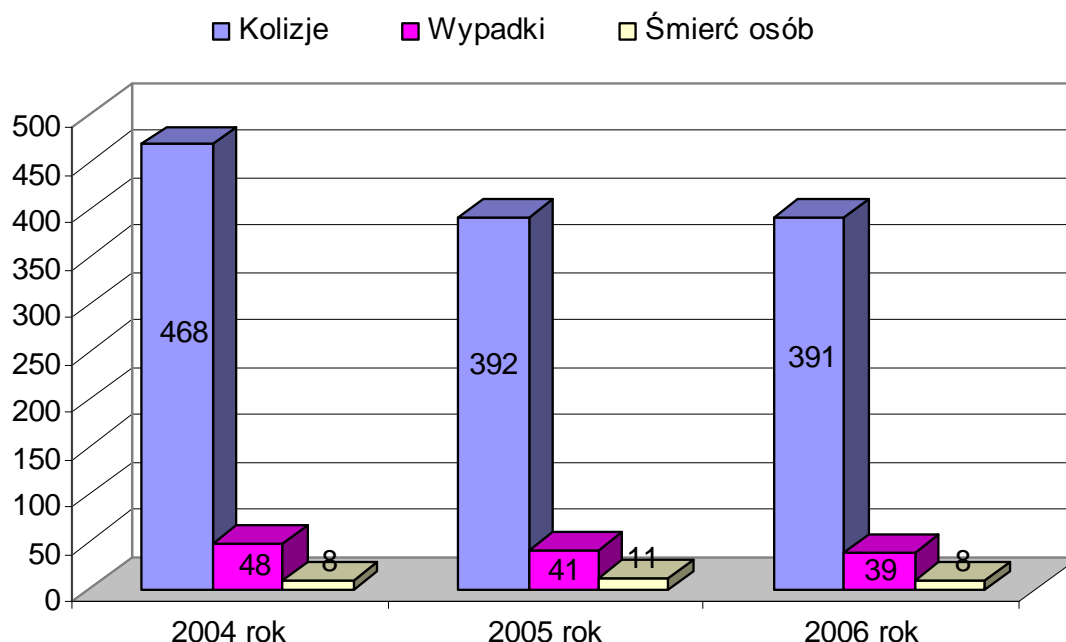
Ocena bezpieczeństwa w ruchu drogowym

W 2006 roku na terenie działania Komendy Powiatowej Policji w Człuchowie zarejestrowano 430 zdarzeń drogowych, tj. 39 wypadków i 391 kolizji, w których nastąpiły tylko straty w mieniu. W wyniku tych zdarzeń 8 osób zginęło na miejscu, a 45 osób doznało obrażeń ciała.

Tab. 20. Zdarzenia w ruchu drogowym w latach 2004 - 2006

Wyszczególnienie zdarzenia	2004 rok	2005 rok	2006 rok
Kolizje	468	392	391
Wypadki	48	41	39
Śmierć osób	8	11	8

W 2006 roku doszło do 7 zdarzeń drogowych z winy pieszego (18% wypadków), 4 wypadki spowodowali sprawcy nietrzeźwi i aż 28 wypadków spowodowali kierujący pojazdami (71,8% wypadków).

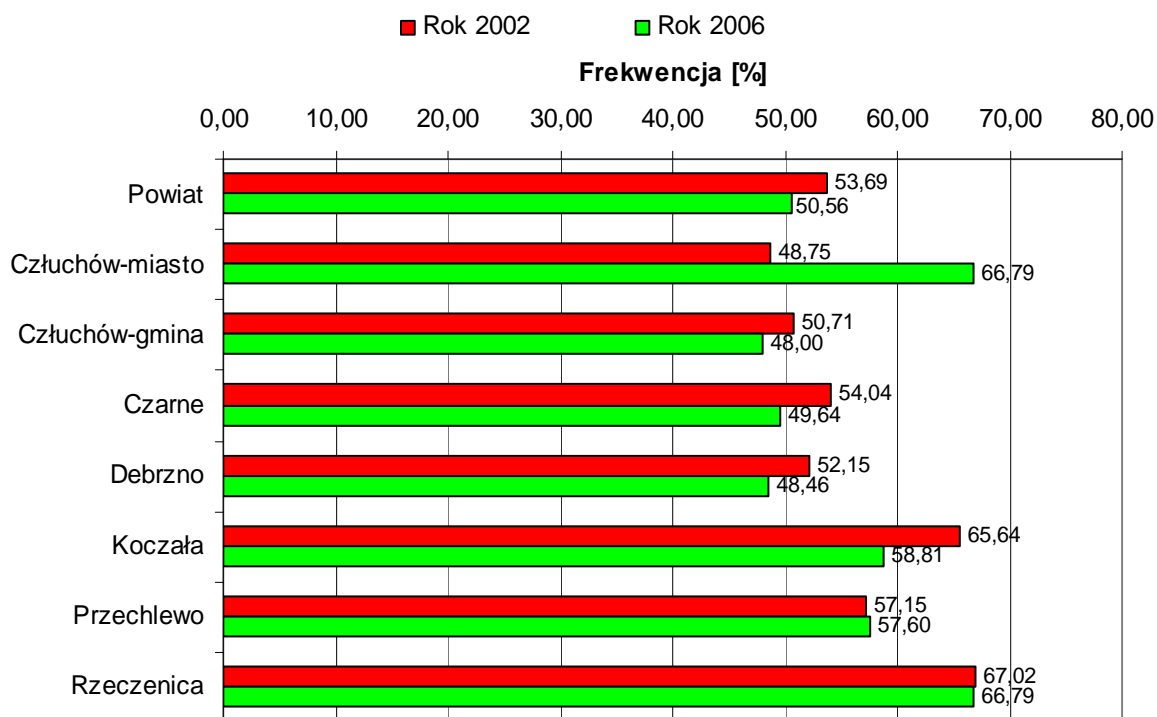

Rys. 18. Zdarzenia drogowe w latach 2004 – 2005

3.8. Aktywność społeczna

3.8.1. Wybory samorządowe

Aktywność społeczną można mierzyć zaangażowaniem mieszkańców w wybory do rad różnych szczebli samorządu

Źródło: Dane Państwowej Komisji Wyborczej

Rys. 19. Frekwencja mieszkańców gmin powiatu w wyborach samorządowych

3.8.2. Organizacje pozarządowe

Z punktu widzenia rozwiązywania problemów społecznych organizacje pozarządowe są ważnym partnerem dla sektora publicznego przy tworzeniu wspólnych projektów polityki społecznej. Na terenie Powiatu Człuchowskiego zarejestrowanych jest ogółem 108 organizacji, w tym 9 działających w zakresie pomocy społecznej, 42 stowarzyszeń kultury fizycznej, z czego 6 zarejestrowanych w KRS, 17 Ochotniczych Straży Pożarnych, 11 oddziałów terenowych stowarzyszeń działających na terenie RP, 25 organizacji o zróżnicowanym profilu działania oraz 4 stowarzyszenia zwykłe. Dodatkowo 10 organizacji zostało zarejestrowanych w Sądzie Rejonowym w Słupsku, ale nie odnowiły rejestracji w KRS. Niektóre z nich działają, nie mogą jednak pozyskiwać środków, gdyż nie dysponują aktualnym wypisem z KRS, część natomiast zawiesiła swoją działalność.

Szczególnie istotne jest odnotowanie powołanie w ramach Programu LIDER + Fundacji Lokalna Grupa Działania Naszyjnik Północy. Organizacja ta stanowi partnerstwo trójsektorowe: sektor publiczny, sektor społeczny i sektor gospodarczy. Jest jedyną na terenie powiatu organizacją pozarządową, która pozwoli w okresie 2007 – 2013 pozyskiwać środki na rozwój obszarów wiejskich z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 Oś 3 – Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej oraz Oś 4 – Leader.

Tab. 21. Organizacje pozarządowe o różnym profilu działania

Lp	Nazwa organizacji
1	Niezależne Samorządne Stowarzyszenie Obrony Praw Bezrobotnych „Solidarna Pomoc” w Czarnem
2	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno
3	Stowarzyszenie „Miejskie Forum Samorządowe” w Człuchowie
4	Zrzeszenie Osób Bezrobotnych w Przechlewie
5	Stowarzyszenie „Sabat Człuchowskich Szefowych”
6	Stowarzyszenie na Rzecz Przedsiębiorczości Gminy Czarne
7	Stowarzyszenie Zadań Kreujących Oświatę Ładem Aktywnym „SZKOŁA” w Człuchowie
8	Stowarzyszenie Kulturalne p.n. Dziecięcy Zespół Wokalno-Taneczny „FORTE” w Człuchowie
9	Stowarzyszenie Obrony Praw Bezrobotnych w Koczale
10	Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Powiatu Człuchowskiego
11	Samodzielne Koło Terenowe Społecznego Towarzystwa Oświatowego nr 131 w Człuchowie
12	Stowarzyszenie na Rzecz Promocji i Rozwoju Gminy Rzeczenica
13	Stowarzyszenie Samorządowe Centrum Gospodarcze w Człuchowie
14	Samodzielne Koło Terenowe Społecznego Towarzystwa Oświatowego nr 201 w Czarnem
15	Człuchowskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „SZANSA” w Człuchowie
16	Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych Ziemi Człuchowskiej „INICJATYWA”
17	Towarzystwo Wędkarskie w Człuchowie
18	Towarzystwo Miłośników Rzek Gwdy i Czernicy „CZARNY PSTRĄG” w Czarnem
19	Stowarzyszenie Edukacyjne „WIEDZA” w Człuchowie
20	Strzeleckie Bractwo Kurkowe w Czarnem
21	Stowarzyszenie PRO KULTURA w Człuchowie
22	Człuchowskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe

Lp	Nazwa organizacji
23	Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Koczała
24	Stowarzyszenie Miłośników Kawalerii Polskiej „HUBAL” w Człuchowie
25	Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich w Wyczechach

Tab. 22. Organizacje pozarządowe w zakresie kultury fizycznej zarejestrowane w KRS

Lp	Nazwa organizacji
1	Yacht Klub w Człuchowie
2	Miejski Klub Sportowy w Debrznie
3	Gminny Klub Sportowy „Drzewiarz” Rzeczenica
4	Człuchowski Klub Szachowy „SIGMA”
5	Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej „SL SALOS” w Debrznie
6	Klub Sportowy „PIAST” w Człuchowie

Tab. 23. Organizacje pozarządowe zarejestrowane przez Starostę Człuchowskiego na podstawie Ustawy o kulturze fizycznej

Lp	Nazwa organizacji
1	SKS RELAX przy Gimnazjum Nr 1
2	SKS SOKÓŁ przy SP Debrzno
3	UKS REKREATOR przy SP w Czarnem
4	UKS im. Janusza Kusocińskiego
6	UKS OLIMP przy SP Nr 1 w Człuchowie
7	UKS im. Ireny Szewińskiej przy SP w Sapolnie
8	Międzyszkolny Klub Sportowy POLSTYR
9	UKS IUVE Uniechów
10	UKS VIVO przy SP w Stołcznie
11	UKS SPRINTER przy MOW w Debrznie
12	UKS im. Józefa Wybickiego przy SP w Polnicy
13	UKS AS przy SP w Koczale
14	SKS OLIMPIA przy ZST w Człuchowie
15	UKS JUNAK
16	UKS OPTYMIST przy SOSW w Człuchowie
17	UKS MARATON przy SP w Rzeczenicy
18	Czarneńskie Stowarzyszenie Miłośników Tenisa Stołowego
19	Narodowy Związek Klasy VAURIEN w Polsce
20	Człuchowski AUTO- MOTO KLUB

Lp	Nazwa organizacji
21	Oświatowo Sportowe Regionalne Stowarzyszenie Miłośników Sportów Wodnych VI- KING Człuchów
22	Ludowy Klub Sportowy PRIME FOOD- BRDA PRZECHLEWO
23	Ludowy Klub Sportowy JUVE
24	Ludowy Klub Sportowy CZARNI
25	Gminne Stowarzyszenie Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki w Człuchowie
26	Stowarzyszenie Wędkarskie ESOX
27	Stowarzyszenie Ludowy Klub Sportowy SOKÓŁ Wyczechy
28	Stowarzyszenie Ludowy Zespół Sportowy SKRA
29	Stowarzyszeni UKS WIKING
30	Stowarzyszenie LZS ZEFIR Polnica
31	Gminny Klub Sportowy KORAL Dębica
32	Stowarzyszenie Klub Sportowy VICTORIA
33	Stowarzyszenie LZS GWIAZDA Płaszczycy
34	Ludowy Klub Sportowy GRANIT
35	Zakładowy Klub Sportowy CONTRA
36	UKS TALENT przy Gimnazjum w Rzeczenicy

Tab. 24. Organizacje pozarządowe działające w sferze pomocy społecznej

Lp	Nazwa organizacji
1	Stowarzyszenie "Solidarni Plus" Eko-Szkoła Życia Wandzin
2	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „DWA SERCA” w Człuchowie
3	Klub Abstynenta „KROKUS” w Człuchowie
4	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Dorosłych, Dzieci Ich Rodziców i Opiekunów „RAZEM” w Przechlewie
5	Stowarzyszenie Rodzin Ofiar Wypadków Drogowych „POMOCNA DŁOŃ” w Człuchowie
6	Stowarzyszenie Kobiet Po Mastektomii „Klub Amazonka” w Człuchowie
7	Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Integracji Środowiskowej „SZANSA” w Czarnem
8	Człuchowskie Stowarzyszenie Przyjaciół Hospicjum
9	Stowarzyszenie Zdrowie Psychiczne „POMOC” w Człuchowie

Tab. 25. Ochotnicze Straże Pożarne

Lp	Nazwa organizacji
1	Ochotnicza Straż Pożarna w Rzeczenicy
2	Ochotnicza Straż Pożarna w Gwieździnie
3	Ochotnicza Straż Pożarna w Debrznie
4	Ochotnicza Straż Pożarna w Strzeczonie
5	Ochotnicza Straż Pożarna w Myśligoszczy
6	Ochotnicza Straż Pożarna w Starym Gronowie
7	Ochotnicza Straż Pożarna w Przechlewie
8	Ochotnicza Straż Pożarna w Lisewie
9	Ochotnicza Straż Pożarna w Czarnem
10	Ochotnicza Straż Pożarna w Bińczu
11	Ochotnicza Straż Pożarna w Bukowie
12	Ochotnicza Straż Pożarna w Mosinach
13	Ochotnicza Straż Pożarna w Polnicy
14	Ochotnicza Straż Pożarna w Rychnowach
15	Ochotnicza Straż Pożarna w Człuchowie
16	Ochotnicza Straż Pożarna w Krzemieniewie
17	Ochotnicza Straż Pożarna w Pieniężnicy
18	Ochotnicza Straż Pożarna w Koczale
19	Ochotnicza Straż Pożarna w Starznie
20	Ochotnicza Straż Pożarna w Pietrzykowie
21	Ochotnicza Zakładowa Straż Pożarna w Bielsku

Tab. 26. Oddziały terenowe stowarzyszeń działających na obszarze kraju:

Lp	Nazwa organizacji
1	Stowarzyszenie Diabetyków w Człuchowie
2	Związek Sybiraków w Człuchowie
3	Polski Czerwony Krzyż w Człuchowie
4	Związek Emerytów i Rencistów w Człuchowie
5	Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych
6	Związek Inwalidów Wojennych RP Oddział w Człuchowie
7	Stowarzyszenie Polaków Poszkodowanych przez III Rzeszę Niemiecką – Koło Rejonowe w Człuchowie
8	Polski Związek Wędkarski
9	Polski Związek Niewidomych Koło Powiatowe w Człuchowie
10	Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta – Koło Człuchowskie
11	Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana” Oddział Miejski w Człuchowie

Tab. 27. Stowarzyszenia zarejestrowane, które nie odnowiły rejestracji w KRS

Lp	Nazwa organizacji
1	Stowarzyszenie Bezrobotnych w Człuchowie
2	Stowarzyszenie Człuchowskie Bractwo Rycerskie
3	Towarzystwo Przyjaciół Polnicy
4	Związek Mniejszości Niemieckiej
5	Stowarzyszenie Właścicieli Domków Wypoczynkowych „Lipczyno” w Lipczynku
6	Stowarzyszenie Przyjaciół Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Czarnieckiego w Człuchowie
7	Młodzieżowe Stowarzyszenie Artystyczne „Róża” w Czarnem
8	Stowarzyszenie Kulturalno-Turystyczne Ziemi Człuchowskiej i Czarnieńskiej
9	Stowarzyszenie na Rzecz Młodzieży INTEGRACJA w Człuchowie
10	Stowarzyszenie PROMYCZEK w Człuchowie

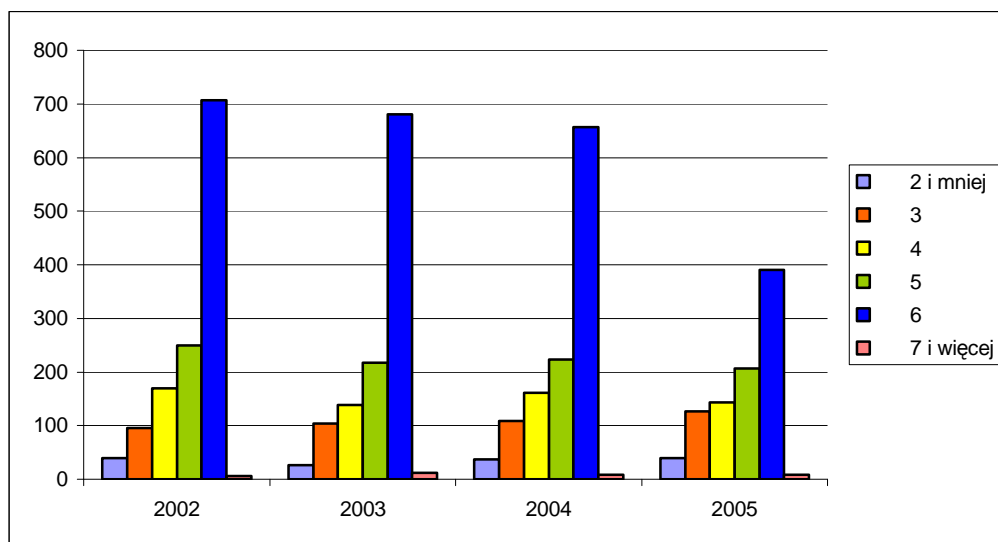
Tab. 28. Stowarzyszenia zwykłe

Lp	Nazwa organizacji
1	Stowarzyszenie Miłośników Historii i Eksploracji „ZAMEK” w Człuchowie
2	Klub Emerytów „JEDYNKA” w Człuchowie
3	„Światowa Wspólnota Idziesz Nie Idę Eeeeeeee”
4	Stowarzyszenie „TYSIĄCLATKA” Emerytowanych Nauczycieli i Nauczycieli Rencistów w Człuchowie

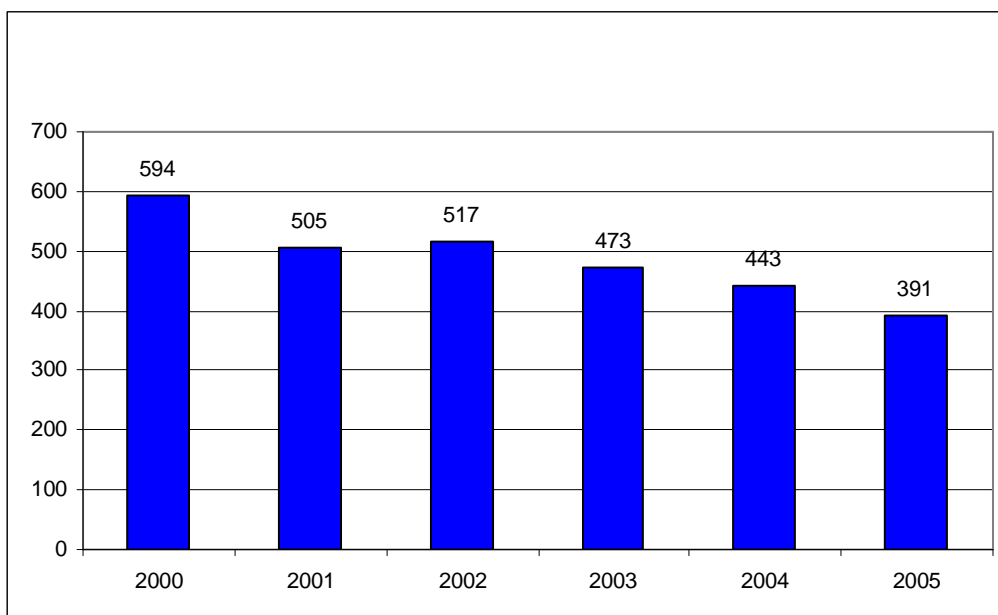
3.9. Edukacja

Powiat człuchowski dysponuje dobrą bazą oświatową szkół podstawowych i gimnazjalnych, bazą szkół średnich i pomaturalnych oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego w Człuchowie.

Liczba przedszkoli natomiast w całym powiecie wynosi 13 (43 oddziały) i systematycznie spada. Spada też liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Jedynie w roczniku 6-latków widać wyraźny wzrost, ze względu na obowiązkowe „zerówki”

Źródło: dane GUS, www.stat.gov.pl, bank danych regionalnych
 Rys. 20. Dzieci w przedszkolach wg roku urodzenia - powiat człuchowski

Źródło: dane GUS, www.stat.gov.pl, bank danych regionalnych
 Rys. 21. Dzieci 6-letnie w przedszkolach

Na terenie powiatu człuchowskiego są liczne licea profilowane, technika, zasadnicze szkoły zawodowe, licea uzupełniające oraz filie szkół wyższych tj.: Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP w Warszawie oraz Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi.

Ponadto powiat posiada takie placówki jak:

- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy, ul. Królewska 5 77 – 310 Debrzno
 - szkoła podstawowa

- gimnazjum
- Ośrodek Szkolno – Wychowawczy, ul. Batorego 24 77 – 300 Człuchów
 - szkoła podstawowa
 - gimnazjum
 - szkoła zawodowa
 - szkoła przysposabiająca do zawodu
- Powiatowa Bursa Szkolna, ul. Koszalińska 2, 77-300 Człuchów
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, ul. Szczecińska 8, 77 – 300 Człuchów
- Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Wierzchowie Człuchowskim ul. Szkolna, 77 – 300 Człuchów.

Bogate zaplecze infrastruktury oświatowej uzupełniane jest przez liczne placówki kulturalne.

W powiecie istnieją i aktywnie działają ośrodki kultury, świetlice wiejskie mające na celu kultywowanie tradycji i integrowanie poszczególnych środowisk mieszkańców oraz podejmowanie działań na rzecz społeczności lokalnych. Placówki kultury prowadzą różnorodne zajęcia oraz oferują dużą gamę imprez dla społeczności. Wyjątkowo dobrze w powiecie człuchowskim jest rozwinięta infrastruktura sportowa na czele z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Człuchowie oraz Miejskim Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Debrznie.

W szkołach ponadgimnazjalnych powiatu człuchowskiego w roku szkolnym 2006/2007 naukę pobierało 1980 uczniów w tym 84 osoby niepełnosprawne, a w klasach maturalnych jest 512 uczniów. Z zajęć popołudniowych korzysta 296 osób, średnio 1 komputer w szkole ponadgimnazjalnej przypada na 7 uczniów.

W siedmiu gimnazjach na terenie powiatu człuchowskiego naukę pobiera łącznie 2526 uczniów, w tym 58 osób z orzeczoną niepełnosprawnością. Z oferty zajęć pozalekcyjnych korzysta 775 uczniów.

Tab. 29. Przeciętna wartość egzaminu gimnazjalnego

Część egzaminu	Koczała	Człuchów	Rzeczonica	Debrzno	Czarne	Rychnowy	Przechlewo
humanistyczna	30,98	28,73	27,25	26,55	30,43	28,03	31,25
matematyczno - przyrodnicza	25,80	24,1	23,34	19,89	21,75	22,25	23,74

Źródło: Opracowanie POEKSiT na podstawie zebranych ankiet

Tab. 30. Liczba uczniów przypadająca na jeden komputer w gimnazjum

Siedziba gimnazjum	Liczba uczniów na 1 komputer
Koczała	7
Człuchów	22
Rzeczenica	18
Debrzno	21
Czarne	22
Rychnowy	10
Przechlewo	32
ŚREDNIO W POWIECIE	18,9

Źródło: Opracowanie POEKSiT na podstawie zebranych ankiet

W 18-tu szkołach podstawowych na terenie powiatu naukę pobiera 4395 uczniów w tym 83 niepełnosprawych. Z oferty zajęć pozalekcyjnych korzysta 799 uczniów, średnio 13 uczniów przypada na jeden komputer w szkole.

Tab. 31. Kształcenie osób dorosłych w powiecie w roku szkolnym 2005/2006

Ilość	Powiat	Województwo
Szkoły	7	247
Oddziały	25	884
Uczniów	529	21246
W tym w klasach I	251	9085
Absolwenci	180	5548

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego – statystyka regionalna

Tab. 32. Wychowanie przedszkolne w roku 2005

placówki		miejsc w przedszkolu	liczba oddziałów w placówce		liczba dzieci w placówkach	
ogółem	w tym przedszkola		ogółem	w tym w przedszkolach	ogółem	w tym w przedszkolach
26	13	1103	58	43	1161	913

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego – statystyka regionalna

Tab. 33. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym (maj 2006)

Jednostka Samorządu Terytorialnego	LICZBA DZIECI W WIEKU 3-6 LAT	W TYM OBJĘTYCH WYCHOWANIEM PRZEDSZKOLNYM		
		OGÓŁEM	W TYM	
			PRZEDSZKOLE	ODDZIAŁY „O”
Człuchów - miasto	535	315	175	140
Człuchów - gmina	460	271	128	143
Czarne	369	209	126	83
Debrzno	424	119	40	79
Koczała	87	61	28	33
Przechlewo	259	106	55	51
Rzeczenica	171	102	62	40
RAZEM POWIAT	2305	1183	614	569

Źródło: Opracowanie PCGiE na podstawie zebranych ankiet

Tab. 34. Baza oświatowa w powiecie człuchowskim

Rodzaj szkoły	Liczba szkół	Liczba uczniów w r.szk.2006/2007		Liczba uczniów przypadających na 1 komputer
		Ogółem	w tym niepełnosprawni	
Szkoły ponadgimnazjalne	6	1980	84	7
Gimnazja	7	2526	58	18,9
Szkoły podstawowe	17	4395	83	12,75
POWIAT	30	8 901	225	12,88

Źródło: Opracowanie POEKSiT na podstawie zebranych ankiet

Tab. 35. Obiekty Sportowe w powiecie człuchowskim

Miasto Człuchów	<p>Hala Sportowa przy Zespole Szkół Technicznych w Człuchowie</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hala Sportowa, sale gimnastyczne przy Gimnazjum w Człuchowie ➤ Hala Sportowa, sale gimnastyczne przy Szkole Podstawowej w Człuchowie ➤ Hala Sportowa przy Liceum Ogólnokształcącym w Człuchowie ➤ Hala gimnastyczna przy Centrum Kształcenia Ustawicznego w Człuchowie ➤ OSIR ➤ plaża OSIR i plaża WOPR
Gmina Człuchów	<ul style="list-style-type: none"> ➤ boisko sportowe Dębica ➤ boisko sportowe Polnica ➤ sale gimnastyczne przy szkołach podstawowych
Gmina Przechlewo	<p>Hala Sportowa przy Zespole Szkół w Przechlewie</p> <p>Obiekty Sportowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 2 stadiony piłkarskie w miejscowości Przechlewo ➤ 3 stadiony piłkarskie w Gm. Przechlewo ➤ hala gimnastyczna przy SP w Sapólnie
Gmina Debrzno	<p>Hala Sportowa przy Zespole Szkół w Debrznie</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ boisko sportowe, hale gimnastyczne <p>Obiekty Sportowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ stadion miejski w Debrznie z zapleczem (podlega pod Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Debrznie) ➤ stadion z zapleczem w Uniechowie (podlega pod Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Debrznie) ➤ boisko piłkarskie w Słupi Gm. Debrzno
Gmina Czarne	<p>Przy Zespole Szkół w Czarnem:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ hala gimnastyczna w skład, której wchodzi: hala główna, sala korekcyjna, siłownia, sala do tenisa stołowego oraz zaplecze, ➤ kort tenisowy ➤ boisko do koszykówki, piłki ręcznej, piłki nożnej <p>Stadion Miejski z boiskiem do piłki nożnej boiskiem nawierzchnią trawiastą;</p> <p>Przy Szkole Podstawowej w Krzemieniewie:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sala gimnastyczna, w skład, której wchodzi: hala główna i zaplecze (oddana do użytku w grudniu 2004 r.); <p>Przy Szkole Podstawowej w Wyczechach:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ - sala szkolna, <p>Boisko piłkarskie w Wyczechach</p> <p>Boisko piłkarskie w Bińczu</p>
Gmina Koczała	<ul style="list-style-type: none"> ➤ boisko piłkarskie w Koczale ➤ sala gimnastyczna wraz zespołem boisk do gier małych przy Zespole Kształcenia i Wychowania ➤ korty tenisowe w Koczale ➤ kąpielisko nad jeziorem Dymno

3.10. Pomoc społeczna

Realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz pomocą środowiskową zajmują się następujące Ośrodki Pomocy Społecznej w powiecie człuchowskim:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Debrznie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Człuchowie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koczale
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przechlewie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeczenicy

Ośrodki te realizują zadania statutowe wynikające m.in. z:

- ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U z 15 kwietnia 2004 r., Nr 64, poz. 593, z późn. zm.) i przepisów wykonawczych wydanych na jej podstawie,
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 z późn. zm.) i przepisów wykonawczych wydanych na jej podstawie,
- ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732 z późn. zm.) i przepisów wykonawczych wydanych na jej podstawie, i innych ustaw,
- ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U. Nr 179 poz. 1485 z późn. zm.),
- ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 6 października 1982 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2007 r. Nr 70 poz. 473 z późn. zm.),
- ustawy o przeciwdziałaniu przemocy z dnia 29 lipca 1995 roku (Dz. U. Nr 180 poz. 1493),
- uchwał Rad Miejskich i Gminnych

Tab. 36. Zatrudnienie i wykształcenie pracowników ośrodków pomocy społecznej

Ośrodek pomocy	Liczba pracowników		Wykształcenie pracowników			
	ogółem	w tym pracownicy socjalni	wyższe	średnie	zawodowe	podstawowe
MOPS Człuchów	36	7	8	19	3	6
GOPS Człuchów	21	5	6	12	3	0
OPS Czarne	17	5	5	9	1	3
OPS Debrzno	17	5	0	17	0	0
GOPS Koczała	5	2	5	0	0	0
GOPS Przechlewo	14	4	2	10	1	1
GOPS Rzeczenica	6	2	2	3	0	1
PCPR Człuchów	9	2	6	2	0	1
Razem	125	32	34	72	8	12

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie ankiet

Podstawowe formy pomocy społecznej to:

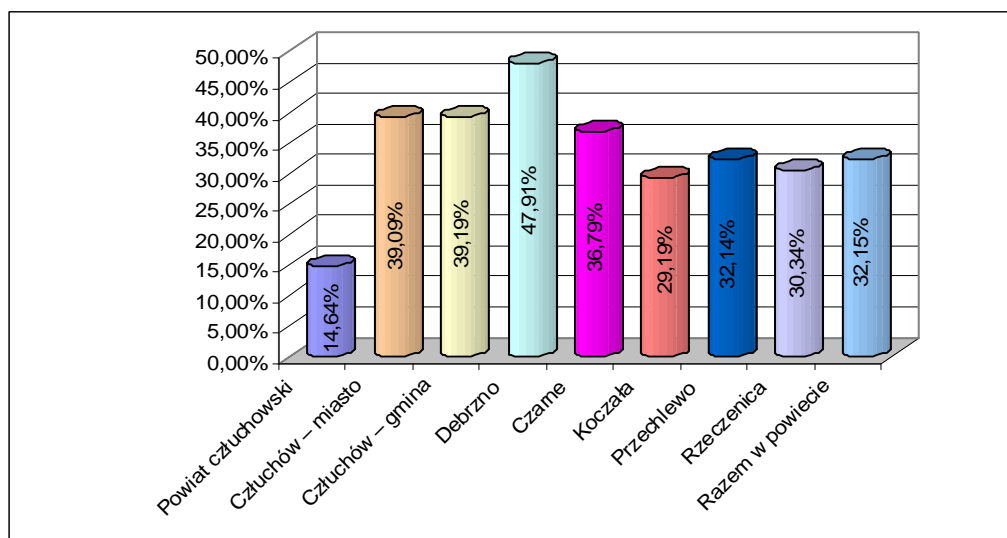
- pomoc środowiskowa - polegająca na udzielaniu świadczeń osobom zakwalifikowanym do pomocy społecznej w miejscu ich zamieszkania,
- pomoc instytucjonalna – świadczona w stacjonarnych placówkach opiekuńczych.

Funkcjonujące Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie powiatu człuchowskiego świadczą pomoc materialną i wsparcia niematerialnego. W ostatnim okresie zmieniały się zasady finansowania zadań z zakresu pomocy społecznej. Rozszerzał się zakres świadczeń obligatoryjnych przy jednoczesnym redukowaniu środków na zadania fakultatywne.

Przełomowym rokiem był rok 2004, gdzie m.in. z ustawy o pomocy społecznej wyszły takie świadczenia jak zasiłek gwarantowany, zasiłek stały z tytułu opieki nad dzieckiem niepełnosprawnym, jednorazowy zasiłek macierzyński. Świadczenia te przeniesiono do katalogu świadczeń rodzinnych.

W ustawie o pomocy społecznej zmieniono zakres zadań. Od 2004 roku do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym dołączono zadania w formie przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych, kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu. Zasiłki okresowe stały się zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym, jednak przez najbliższe lata będą dotowane z budżetu państwa.

Od maja 2004 roku Ośrodki Pomocy Społecznej realizują nową ustawę o świadczeniach rodzinnych, a od 2005 roku realizują zadania ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej. Na mocy ustawy o pomocy społecznej prowadzona jest również pomoc osobom i rodzinom w postaci pracy socjalnej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie analiz budżetów gmin

Rys. 22. Zaangażowanie budżetów gmin w wydatki na pomoc społeczną

Poza pomocą materialną na terenie powiatu Ośrodki oferują różne formy wsparcia niematerialnego w postaci pomocy usługowej, czyli usług opiekuńczych w domu chorego oraz w domach pomocy jak np. Środowiskowy Dom Samopomocy w Przechlewie, który jest komórką organizacyjną GOPS w Przechlewie.

Tab. 37. Informacja o obszarach objętych działaniami ośrodków pomocy

OŚRODEK	Liczba mieszkańców	Liczba gospodarstw domowych	Liczba osób niepełnosprawnych	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba bezrobotnych	Liczba przedsiębiorców
MOPS Człuchów	15000	4901	2104	9521	1155	2087
GOPS Człuchów	10181	2036	450	6330	1109	344
GOPS Czarne	9598	2740	556	6255	953	409
OPS Debrzno	9565	2730	200	6175	1006	504
GOPS Koczała	3704	800	200	2435	396	150
GOPS Przechlewo	6317	1812	434	4110	313	251
GOPS Rzeczenica	3858	1120	250	150	348	136
RAZEM	58 223	16 139	4 194	34 976	5 280	3 881

Źródło: Opracowanie PCPR na podstawie ankiet

Dom jest ośrodkiem wsparcia, pobytu dziennego, przeznaczony dla osób niepełnosprawnych intelektualnie. Działalność ŚDS ukierunkowana jest na pomoc przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i rozwiązywaniu codziennych problemów osób niepełnosprawnych. Ważnym elementem jest integracja uczestników ze społecznością lokalną i ponadlokalną. Działalność Domu jest otwarta na potrzeby środowisk w zakresie ochrony zdrowia psychicznego. Ponadto funkcjonuje również Środowiskowe Ognisko Wychowawcze TPD w Człuchowie.

Tab. 38. Rodziny korzystające z pomocy społecznej

OŚRODEK POMOCY	ogółem	w tym z powodu					
		bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	problemu alkoholowego w rodzinie	niepełnosprawności	bezrobocia	bezdomności	inne
MOPS Człuchów	669	19	69	319	298	26	461
GOPS Człuchów	729	51	6	243	416	20	0
GOPS Czarne	1080	105	66	239	393	3	274
OPS Debrzno	535	121	11	205	427	0	593
GOPS Koczała	270	62	21	87	178	2	75
GOPS Przechlewo	544	47	21	133	146	2	195
GOPS Rzeczenica	501	469	0	30	169	2	10
RAZEM	4 328	874	194	1 256	2 027	55	1 608

Zadania Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wynikające z ustawy o pomocy społecznej można podzielić na cztery podstawowe grupy tematyczne, i tak:

- zadania z zakresu pomocy instytucjonalnej,
- zadania związane z organizacją opieki w rodzinach zastępczych,
- zadania z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych,
- i inne.

Jednym z głównych zadań z zakresu pomocy społecznej realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest organizowanie i zapewnienie usług w określonym ustawowo

standardzie w Domach Pomocy Społecznej. Na terenie powiatu człuchowskiego funkcjonuje jeden Dom Pomocy Społecznej w miejscowości Czarne o profilu dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i przewlekle psychicznie chorych przeznaczony dla 151 osób. Decyzje o umieszczeniu w Domu Pomocy Społecznej wydaje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie natomiast decyzję ustalającą opłatę za pobyt w DPS wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do DPS.

Dom Pomocy Społecznej w Czarnem

TYP PLACÓWKI: całodobowa dla kobiet niepełnosprawnych intelektualnie i przewlekle psychicznie chorych,

USYTUOWANIE: miejscowość Czarne,

ILOŚĆ MIEJSC: 151,

ZAKWATEROWANIE: pokoje 1-osobowe, 2-osobowe, 3-osobowe,

DOSTĘPNOŚĆ POMIESZCZEŃ DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH: podjazdy, poręcze, uchwyty,

OFERTA USŁUG DLA MIESZKAŃCÓW: zajęcia terapeutyczne: muzyczne, teatralne, plastyczne, hafciarskie, dydaktyczne, rękodzieło, pantomimiczno-eurytmiczne, gospodarcze, wyroby z gipsu, grafiki, wikliny, zabawy ruchowe, zajęcia wychowawcze.

Ważnym zadaniem realizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest organizowanie opieki dzieciom w Domu Dziecka – Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Wierzchowo Człuchowskie i rodzinnej opieki zastępczej.

W 2006 roku na terenie powiatu człuchowskiego zarejestrowano 95 rodzin zastępczych, w których wychowywało się 128 dzieci. Ponadto w strukturze rodzin zastępczych funkcjonują usamodzielnieni wychowankowie tych rodzin (31) oraz 31 wychowanków z placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W 2006 roku odnotowano:

- rodzin niespokrewnionych - 21 (dzieci 34)
- rodziny spokrewnione - 74 (dzieci 94)

W 2006 roku zostało rozwiązanych 3 rodziny:

- adopcja – 0 dzieci
- umieszczono w placówce – 0 dzieci
- powrót do rodziny naturalnej – 1 dziecko
- umieszczone w innej rodzinie zastępczej – 2 dzieci.

Zasady usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych aktualnie reguluje ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 591), rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2004 r. w sprawie udzielenia pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2005 r. Nr 6, poz. 45). Pełnoletni wychowanek rodziny zastępczej bądź placówki ma prawo do różnego rodzaju pomocy podczas procesu usamodzielnienia. O pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki oraz na usamodzielnienie, przysługującą usamodzielnionemu wychowankowi, w zależności od spełnienia pewnych kryteriów finansowych musi ubiegać się osobiście.

Ważna dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest realizacja zadań powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz likwidacji barier architektonicznych. W oparciu o ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Człuchowie w 2005 roku na realizację powyższych zadań otrzymało kwotę 1.296.837 zł. Ponadto PCPR w Człuchowie prowadzi poradnictwo specjalistyczne, organizuje szkolenia dla rodzin zastępczych i kandydatów na rodziny zastępcze jak również organizuje szkolenia dla pracowników Domu Pomocy Społecznej i Ośrodków Pomocy Społecznej. Dodatkowym zadaniem jest działalność informacyjna i pomocnicza w zakresie obsługi programów celowych m.in.: „Program wyrównywania różnic między regionami” – dla pracodawców, który miał za zadanie wyposażenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych odpowiednio dla ich potrzeb i możliwości.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności obejmuje swym działaniem teren całego powiatu. Liczba obsługiwanych osób ubiegających się o orzeczenie jest bardzo duża i z każdym rokiem wzrasta. PCPR sprawuje funkcję obsługi Zespołu pod względem administracyjno – kadrowym oraz finansowym. Od początku 2001 roku na mocy ustawy Zespół przejął dodatkowo: orzecznictwo dzieci przed 16 rokiem życia, wydawanie opinii do kart parkingowych, prowadzenie rejestru osób niepełnosprawnych posiadających prawo jazdy – przekazywanie tych informacji do wydziału komunikacji, wydawanie legitymacji dla wszystkich osób posiadających ważne orzeczenia (KIZ-zu, ZUS-u, WKRL).

Nowa formą pomocy realizowaną przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest dofinansowanie sportu, kultury i turystyki dla osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

4. CELE I KIERUNKI DZIAŁANIA

Cele Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej wraz z kierunkami działania zostały podzielone na cztery obszary strategiczne:

I. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I OBSZARÓW WIEJSKICH

II. RYNEK PRACY

III. EDUKACJA

IV. INTEGRACJA SPOŁECZNA

Obszary strategiczne są najistotniejszymi polami działania polityki gospodarczej, społecznej i oświatowej, jednocześnie wytyczają kierunki działań na najbliższe lata.

PRIORYTETY - w każdym z czterech obszarów określono takie cele (od 3 do 5) , bez których dany obszar nie może się rozwijać a działania muszą mieć pierwszeństwo w realizacji.

CELE SZCZEGÓŁOWE - to cele, które w skrócie można określić jako cele pro rozwojowe (ich realizacja przyspieszy rozwiązywanie problemów społecznych w danym obszarze i osiągnięcie przyjętych wskaźników)

KIERUNKI DZIAŁAŃ – to opisy przedsięwzięć zmierzających do realizacji poszczególnych celów strategicznych, które będą się przekładały na konkretne rozwiązania i projekty.

Priorytety, cele szczegółowe i kierunki działań w poszczególnych obszarach przedstawione zostały w formie tabelarycznej po diagnozie wszystkich obszarów.

4.1. OBSZAR STRATEGICZNY I – ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I OBSZARÓW WIEJSKICH

Diagnoza stanu

Specyfika powiatu człuchowskiego a mianowicie:

- duża powierzchnia,
- peryferyjne położenie,
- duży udział użytków rolnych,
- wysoki stopień zalesienia,
- korzystne walory krajobrazowe,

- niski poziom zaludnienia oraz silne zróżnicowanie rozmieszczenia ludności ,
- infrastruktura drogowa o znaczeniu krajowym (droga nr 25) i międzynarodowym (droga nr 22),
- ograniczony zasób surowców naturalnych,

powoduje, że rozwój przedsiębiorczości musi być ściśle powiązany z rozwojem obszarów wiejskich.

Aktualnie obowiązujące w powiecie człuchowskim dokumenty programowe:

- Partnerska Strategia Rozwoju Powiatu Człuchowskiego na lata 2006 – 2020,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Człuchowskim,
- Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Człuchowskiego na lata 2004 – 2006 i 2007-2013,
- Powiatowy Program Przeciwdziałania Bezrobociu i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy,

precyzyjnie określają rolę i miejsce przedsiębiorczości w życiu gospodarczym i społecznym Powiatu.

Silne strony:

- Powiat człuchowski odnotowuje najwyższą w województwie pomorskim wśród powiatów ziemskich dynamikę wzrostu liczby podmiotów gospodarczych. Szacowana jest ona na poziomie 124 % w stosunku do średniej wojewódzkiej. (dane z 2004r) Dominuje handel, obsługa nieruchomości i firm, przemysł, budownictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze.
- Na terenie powiatu człuchowskiego występują duże możliwości do rozwoju ruchu turystycznego i związane z nim możliwości powstawania podmiotów gospodarczych w jego obsłudze.
- Wysoki stopień zalesienia powoduje dość dobry dostęp do surowca drzewnego.
- Wysokotowarowa produkcja zwierzęca, szczególnie trzody chlewnej, gwarantuje ciągłą podaż surowca do przetwórstwa.
- Na terenie powiatu człuchowskiego występują tereny inwestycyjne wchodzące w skład Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i Słupskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej
- Wolne obiekty i tereny po wojskowe do zagospodarowania.

Słabe strony:

- Niski poziom innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw.

- Niedostatecznie zorganizowany przepływ informacji pomiędzy strukturami wspierającymi rozwój przedsiębiorczości.
- Słabo rozwinięta infrastruktura techniczna, szczególnie na terenach wiejskich.
- Niezadowalający stan dróg i mostów wszystkich kategorii.
- Niedopasowany system kształcenia do potrzeb rynku pracy.
- Niski poziom aktywności zawodowej ludności.

Szanse:

- Łatwiejszy po akcesji z Unią Europejską dostęp do kapitału zagranicznego i nowoczesnych technologii.
- Środki z Funduszy Strukturalnych Unii Europejskiej.
- Ułatwiony dostęp do rynków zagranicznych.
- Zainteresowanie kapitału zagranicznego inwestowaniem w Polsce.
- Wzrost zapotrzebowania na żywność produkowaną w Polsce.
- Wzrastający poziom wykształcenia ludności.

Zagrożenia:

- Niestabilna polityka gospodarcza, prawna i finansowa państwa.
- Niewystarczające środki finansowe państwa na utrzymanie i rozwój infrastruktury technicznej i drogowej.
- Wzrastający dług publiczny państwa.
- Emigracja szczególnie osób wykształconych i zaradnych życiowo.
- Niskie dochody ludności.
- Dekapitalizacja środków trwałych w przemyśle i rolnictwie.

4.2. OBSZAR STRATEGICZNY II - RYNEK PRACY

Diagnoza stanu

Analiza lokalnego rynku pracy powinna być punktem wyjścia przy planowaniu działań na rzecz aktywizacji zawodowej każdej grupy społecznej. Gwarantuje to dopasowanie planowanych działań do realnej sytuacji na rynku pracy, a w konsekwencji zwiększa prawdopodobieństwo powodzenia projektu.

Przeprowadzona na podstawie badań ankietowych i dokumentów statystycznych analiza człuchowskiego rynku pracy pozwala na określenie jego mocnych i słabych stron oraz określić zadania, których realizacja prowadzi będzie do aktywizacji lokalnego rynku pracy.

Aktualna charakterystyka rynku pracy w powiecie człuchowskim przedstawia się następująco:

- Ludność w wieku produkcyjnym - 35.976 osób
 - w tym:
 - mężczyźni - 18.712 osób
 - kobiety - 17.264 osoby
- Ludność aktywna zawodowo - 24.648 osób
 - w tym:
 - bezrobotni - 5.524 osób
- Zatrudnienie ogółem - 9.293 osoby
 - w tym:
 - sektor przemysłowy - 3.846 osób
 - sektor - usługi rynkowe - 1.955 osób
 - sektor - usługi nierynkowe - 2.702 osoby
 - sektor - rolniczy - 3.022 osoby

Trudna sytuacja na człuchowskim rynku pracy spowodowana jest głównie wprowadzaniem od 1990 roku reform podstawowych oraz działań restrukturyzacyjnych w poszczególnych branżach. Bezrobocie w 1990 roku – pierwszym roku reform gospodarczych wyniosło 2.870 osób i rosło z niewielkimi wahaniami do 2001 roku osiągając wielkość 8.942 osoby. Zauważalny spadek bezrobocia odnotowano w 2004 roku, wyniósł on około 1.300 osób w stosunku do roku 2001. W kolejnych latach spadek ten wynosi przeciętnie 1.000 osób rocznie.

Przyczyny braku pracy w powiecie człuchowskim mają z jednej strony podłoże ekonomiczno-gospodarcze, z drugiej - wynikają z czynnika ludzkiego. Głównym powodem bezrobocia wynikającym z sytuacji ekonomiczno-gospodarczej jest brak nowych miejsc pracy (związany z niedostateczną ilością nowych inwestycji) i wysokie koszty pracy. Natomiast zasadniczym problemem wynikającym z czynnika ludzkiego jest niedopasowanie pomiędzy oczekiwaniami i potrzebami pracodawców i pracobiorców, zarówno w płaszczyźnie finansowej, kwalifikacyjnej jak i motywacyjnej.

Silne strony:

- Dynamicznie wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych
- Spadek bezrobocia
- Rosnący poziom wykształcenia społeczeństwa
- Możliwości szybkiego dostosowywania kierunków kształcenia i przekwalifikowania zawodowego
- Potencjał rozwoju miejsc pracy w obsłudze ruchu towarowego

Słabe strony:

- Niski poziom wykształcenia bezrobotnych
- Słaba mobilność społeczności wiejskiej
- Ograniczona dostępność do komunikacji zbiorowej
- Niewykorzystane walory turystyczne i ekologiczne terenu
- Niedostateczna ilość nowych inwestycji
- Brak spójnego systemu działań służb i instytucji pracy

Szanse:

- Możliwość pozyskiwania środków UE na uruchamianie i rozwój działalności gospodarczej i tworzenie miejsc pracy
- Możliwość pozyskiwania środków UE na rozwój bazy oświatowej
- Możliwość pozyskiwania środków UE na edukację i rozwój osobowy
- Edukacja internetowa

Zagrożenia:

- Wysokie koszty pracy i kapitału oraz mało elastyczne reguły zatrudniania pracowników
- Dynamiczny przyrost ludności w wieku produkcyjnym
- Emigracja osób wykształconych i wykwalifikowanych do dużych miast i za granicę
- Skomplikowane procedury pozyskiwania środków UE na rozwój firm
- Niestabilna polityka gospodarcza, prawna i finansowa państwa

4.3. OBSZAR STRATEGICZNY III - EDUKACJA

Diagnoza stanu

Wartością pozytywną w tym obszarze jest dobrze rozwinięta sieć szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z infrastrukturą i zapleczem sportowym, która winna przekładać się pozytywnie na realizację zadań edukacyjnych.

Kolejnym pozytywnym czynnikiem, mogącym odgrywać większą rolę w rozwiązywaniu problemów społecznych w powiecie, jest Wyższa Szkoła Pedagogiczna TWP, jej kadra i studenci.

Na terenie powiatu człuchowskiego funkcjonuje 13 przedszkoli publicznych i 13 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych lub zespołach szkół prowadzonych przez samorządy gminne oraz 1 przedszkole niepubliczne. Opieką przedszkolną objętych jest 614 dzieci w wieku 3 - 5 lat, co daje wskaźnik upowszechnienia edukacji przedszkolnej na poziomie 34,53 %

Szeroka baza edukacyjna nie przekłada się w powiecie człuchowskim na ilość zajęć pozalekcyjnych i organizację programów edukacyjnych. Dobrze wykształcona kadra pedagogiczna nie wychodzi poza mury szkoły, bo niewiele jest miejsc (świetlic), gdzie takie indywidualne programy można realizować w szczególności na terenach gmin wiejskich.

Kierunki kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych nie odpowiadają w pełni potrzebom lokalnego rynku pracy.

Silne strony:

- Dobrze rozwinięta sieć szkół wszystkich szczebli
- Dobry stan i wyposażenie szkół
- Wykwalifikowana kadra nauczycielska
- Dobrze funkcjonujące placówki opiekuńczo – wychowawcze
- Zaangażowanie samorządów lokalnych w sprawy oświatowe
- Zaangażowanie organizacji pozarządowych w sprawy oświatowe

Słabe strony:

- Ograniczone środki finansowe na oświatę
- Niedopasowane kierunki i programy nauczania do potrzeb aktualnego rynku pracy
- Zbyt mała ilość przedszkoli i miejsc w przedszkolach

- Niezaangażowane postawy uczniów w zdobywaniu wiedzy
- Niski poziom wyników z egzaminów gimnazjalnych i maturalnych
- Niski stopień zatrudniania absolwentów szkół ponadgimnazjalnych
- Niedostosowanie placówek szkolnych dla osób niepełnosprawnych
- Niski poziom dochodów ludności, szczególnie z terenów wiejskich
- Mała oferta ze strony szkół zajęć pozalekcyjnych

Szanse:

- Finansowa oferta unijnych funduszy strukturalnych na podnoszenie kwalifikacji nauczycieli
- Stypendia z unijnych funduszy strukturalnych dla uczniów i studentów na wyrównanie szans edukacyjnych
- Finansowa oferta unijnych funduszy strukturalnych na zajęcia pozalekcyjne
- Finansowa oferta unijnych funduszy strukturalnych na rozwój i unowocześnianie bazy oświatowej
- Rozwój współpracy międzynarodowej i międzyinstytucjonalnej
- Wzrost gospodarczy w powiecie

Zagrożenia:

- Zmiana norm społeczno-obyczajowych
- Wzrost liczby osób uzależnionych od używek i narkotyków
- Coraz mniejszy patriotyzm
- Źle pojęty globalizm

4.4. OBSZAR STRATEGICZNY IV - INTEGRACJA SPOŁECZNA

Diagnoza stanu

Podstawową zasadą integracji społecznej jest nieograniczony i równy dostęp wszystkich mieszkańców do obszarów życia społeczno – gospodarczego (ryнку pracy, ochrony zdrowia, edukacji, pomocy społecznej, pomocy prawnej, kultury, sportu, rekreacji, zapewnienia bezpieczeństwa i mieszkania) oraz umożliwienia udziału w różnych formach życia społecznego.

W powiecie człuchowskim funkcjonują cztery programy, które zawierają bardziej lub mniej rozwinięte zakresy działań w dziedzinie integracji społecznej.

1. Partnerska Strategia Rozwoju Powiatu Człuchowskiego na lata 2006 – 2020.
2. Powiatowy Program Przeciwdziałania Bezrobociu oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy.
3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Człuchowskim.
4. Powiatowy Program na Rzecz Osób Niepełnosprawnych.

Wyżej wymienione dokumenty programowe zawierają w swoich priorytetach i celach szeroki wachlarz działań na rzecz osób niepełnosprawnych, wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Finansowanie zaplanowanych działań w ramach powyższych programów oparte jest o środki budżetu państwa, fundusze samorządów lokalnych, środki PFRON, udział własny beneficjentów i częściowo o Fundusze Strukturalne Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Społeczny). W ramach opracowywanego **Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej** zakłada się tworzenie systemowych rozwiązań problemów związanych z wykluczeniem lub zagrożeniem wykluczeniem przy wykorzystaniu środków finansowych Europejskiego Funduszu Spójności. Adresatami i odbiorcami pomocy realizowanej w ramach działań przewidzianych w tym obszarze będą:

- osoby bezrobotne i zagrożone utratą pracy,
- rodziny wielodzietne i inne borykające się z problemami finansowymi,
- osoby niepełnosprawne i ich rodziny, osoby starsze i samotne,
- rodziny i osoby z problemami alkoholowymi i innymi uzależnieniami,
- rodziny i osoby dotknięte przemocą,
- rodziny i osoby z problemami mieszkaniowymi.

Na terenie powiatu człuchowskiego w wyniku badań ankietowych oraz w oparciu o dostępne materiały statystyczne określono następujące wielkości odbiorców pomocy:

- 1) osoby bezrobotne - 5524
- 2) rodziny wielodzietne - 892
- 3) osoby wymagające wsparcia materialnego - 3248
- 4) osoby niepełnosprawne ogółem - 1017
- 5) osoby niepełnosprawne poszukujące pracy - 470
- 6) osoby wymagające leczenia od uzależnień - 236
- 7) osoby dotknięte przemocą - 84

- 8) osoby bezdomne - 48
- 9) osoby w wieku poprodukcyjnym - 3348
- 10) osoby samotne - 836

Silne strony:

- Dynamicznie wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych
- Spadek bezrobocia
- Rosnący poziom wykształcenia społeczeństwa
- Możliwości szybkiego dostosowywania kierunków kształcenia i przekwalifikowania zawodowego
- Świadomość problemów społecznych
- Zaangażowanie instytucji i samorządów lokalnych w sprawy społeczne
- Aktywność różnych grup i organizacji działających społecznie
- Potencjał rozwoju miejsc pracy w obsłudze ruchu turystycznego

Słabe strony:

- Ograniczone środki finansowe
- Niska kondycja finansowa rodzin
- Brak ośrodka interwencji kryzysowej
- Brak mieszkań socjalnych i chronionych
- Niski poziom wykształcenia bezrobotnych
- Słaba mobilność społeczności wiejskiej
- Ograniczona dostępność do komunikacji zbiorowej
- Niewykorzystane walory turystyczne i ekologiczne terenu
- Niedostateczna ilość nowych inwestycji
- Brak spójnego systemu działań służb i instytucji pomocy

Szanse:

- Możliwość pozyskiwania środków UE na działalność inwestycyjną i merytoryczną w zakresie pomocy społecznej
- Możliwość korzystania z szkoleń i dobrych praktyk w zakresie rozwiązywania problemów społecznych
- Rozwój kontaktów z instytucjami pomocy poza krajem
- Poprawa prawa w zakresie pomocy społecznej
- Rozwój medycyny i sposobów rehabilitacji

- Możliwość pozyskiwania środków UE na edukację i rozwój osobowy
- Edukacja internetowa

Zagrożenia:

- Skomplikowane procedury pozyskiwania środków UE
- Niestabilna polityka gospodarcza, prawna i finansowa państwa
- Zubożenie społeczne w skali makro
- Starzejące się społeczeństwo
- Spadek liczby urodzeń
- Bezradność jako narastające zjawisko społeczne
- Zagrożenie uzależnieniami
- Emigracja ludzi młodych i wykształconych,

OBSZAR STRATEGICZNY I – ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I OBSZARÓW WIEJSKICH			
Nazwa i numer priorytetu Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki”			
Priorytet VIII – <u>Regionalne kadry gospodarki</u>; Priorytet II - Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw			
PRIORYTET 1		Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju istniejących firm oraz podejmowania działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne i odchodzące z rolnictwa	
CELE SZCZEGÓŁOWE	1.1. Wzrost liczby nowo powstających podmiotów gospodarczych	KIERUNKI DZIAŁAŃ	1.1.1. Tworzenie sprzyjających warunków do inwestowania poprzez uzbrajanie terenów inwestycyjnych, systemy ułatwień administracyjnych i ulg podatkowych
	1.2. Wzrost zatrudnienia w działalnościach poza rolniczych		1.1.2. Promocja leżących na terenie powiatu człuchowskiego terenów inwestycyjnych PSSE i SSSE
	1.3. Wzrost wskaźnika przetrwania podmiotów gospodarczych		1.1.3. Prowadzenie badań w kierunku możliwości rozwoju produktów turystycznych na terenie powiatu człuchowskiego
			1.2.1. Podnoszenie poziomu infrastruktury technicznej na wsi umożliwiającej uruchamianie działalności gospodarczej w miejscach zamieszkania ludności.
			1.2.2. Wspieranie rozwoju specyficznych dla powiatu człuchowskiego dziedzin produkcji i usług.
			1.2.3. Prowadzenie szkoleń dla mieszkańców wsi w zakresie możliwości zmiany zawodu i uzyskania wsparcia na uruchomienie działalności gospodarczej.
			1.3.1. Wypracowanie i uruchomienie systemu wsparcia podmiotów gospodarczych przechodzących kryzysy natury ekonomicznej lub organizacyjnej.
			1.3.2. Doskonalenie kadr małych i średnich przedsiębiorstw - ogólne i specjalistyczne szkolenia dla pracowników sektora i przedsiębiorców

	1.4. Poszerzenie oferty wsparcia podmiotów gospodarczych		<p>1.4.1. Stworzenie na poziomie powiatu spójnego systemu doradztwa gospodarczego.</p> <p>1.4.2. Rozszerzanie działalności funduszy pożyczkowych i poręczeń kredytowych.</p> <p>1.4.3. Wspieranie rozwoju eksportu i nawiązywania współpracy między-narodowej lokalnych przedsiębiorstw.</p> <p>1.4.4. Upowszechnianie informacji o możliwościach uzyskania funduszy pomocowych na rozwój i unowocześnienie procesów wytwórczych w przedsiębiorstwach.</p> <p>1.4.5. Dostosowywanie kierunków kształcenia w szkołach i szkolenia pozaszkolnego do sytuacji kształtującej się na rynku pracy</p>
PRIORYTET 2		Podniesienie konkurencyjności lokalnych przedsiębiorstw	
CELE SZCZEGÓŁOWE	2.1. Wspieranie transferu wiedzy z nauki do biznesu	KIERUNKI DZIAŁAŃ	<p>2.1.1. Tworzenie na szczeblu powiatu platform współpracy przedsiębiorstw z uczelniami technicznymi i ekonomicznymi.</p> <p>2.1.2. Inspirowanie zaangażowania sektora przedsiębiorczości w finansowanie działalności badawczo – rozwojowej</p>
	2.2. Wspieranie proinnowacyjnych inwestycji i rozwiązań w przedsiębiorstwach.		<p>2.2.1. Wspieranie w pierwszej kolejności inwestycji w przedsiębiorstwach, które unowocześniają procesy wytwórcze.</p> <p>2.2.2. Uruchamianie odpowiednich kierunków nauczania lub form szkolenia pod innowacyjne procesy wytwórcze</p>
PRIORYTET 3		Kształtowanie postaw kreatywnych i przedsiębiorczych w szkołach	
CELE SZCZEGÓŁOWE	3.1. Kształtowanie postaw kreatywnych i przedsiębiorczych w szkołach	KIERUNKI DZIAŁAŃ	<p>3.1.1. Opracowanie odpowiednich programów nauczania w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.</p> <p>3.1.2. Nawiązanie współpracy między szkołami a przedsiębiorcami i ich organizacjami w zakresie prezentacji dobrych przykładów przedsiębiorczości i kreatywności.</p>
	3.2. Promowanie i upowszechnienie dobrych przykładów przedsiębiorczości		<p>3.2.1. Promowanie dobrych przykładów lokalnej przedsiębiorczości na łamach prasy, w wydawnictwach promocyjnych samorządów, itp.</p> <p>3.2.2. Nagradzanie wyróżniających się przedsiębiorców lokalnymi odznaczeniami, dyplomami.</p> <p>3.2.3. Występowanie do władz państwowych o nadanie odznaczeń państwowych lub resortowych</p>

PROPOZYCJE TYPÓW PROJEKTÓW W OBSZARZE „Rozwój przedsiębiorczości i obszarów wiejskich”

- Doradztwo i szkolenia w zakresie prowadzenia własnej działalności gospodarczej.
- Promocja przedsiębiorczości – pomoc w pokonywaniu barier przy zakładaniu własnej działalności.
- Promocja firm zorientowanych na rozwój.
- Promocja lokalnych terenów inwestycyjnych.
- Badania możliwości rozwoju gospodarczego powiatu człuchowskiego w kierunku wykorzystania potencjału turystycznego, wykorzystania miejscowych surowców, zasobów ludzkich.
- Podniesienia kompetencji osób bezrobotnych szczególnie kobiet wchodzących na rynek po raz pierwszy lub powracających po przerwie w zatrudnieniu.
- Szkolenie dla mieszkańców wsi w zakresie zmiany zawodu oraz uruchamiania działalności na własny rachunek.
- Tworzenie centrów reintegracji społeczno-zawodowej.
- Tworzenie centrów szkoleniowych dla osób podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe.
- Tworzenie warsztatów nauki zawodu.
- Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników przedsiębiorstw przez szkolenia i doradztwo.
- Szkolenia dla liderów i kadr zarządzających z zakresu komunikacji, negocjacji, motywowania i przywództwa.
- Wspieranie procesów zmiany profilu działalności firm za pomocą „strategii rozwoju firmy”.
- Kojarzenie przedsiębiorców z partnerami ze środowisk naukowych oraz instytucji badawczo-rozwojowych.
- Promowanie wdrażania innowacji w lokalnych firmach.
- Ponad lokalne projekty szkoleniowe dla przedsiębiorców.
- Ponadlokalne projekty szkoleniowe dla pracowników firm

Szacowana wartość projektów do realizacji w latach 2008 -13

31 000 000 zł

Szacowana wartość projektów do realizacji w 2008 roku

2 800 000 zł

OBSZAR STRATEGICZNY II - RYNEK PRACY W POWIECIE CZŁUCHOWSKIM

Nazwa i numer priorytetu Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki”

Priorytet VI – Rynek pracy otwarty dla wszystkich oraz promocja integracji społecznej

PRIORYTET 1		Tworzenie sprzyjających warunków dla tworzenia nowych i utrzymania istniejących miejsc pracy	
CELE SZCZEGÓŁOWE	1.1. Wzrost liczby nowo powstających miejsc pracy	KIERUNKI DZIAŁAŃ	1.1.1. Tworzenie na poziomie lokalnym sprzyjających warunków do inwestowania w rozwój firm i tworzenie nowych miejsc pracy (uzbrojone tereny inwestycyjne, ulgi w podatku od nieruchomości).
			1.1.2. Wspieranie osób rozpoczynających działalność gospodarczą odpowiednim doradztwem ekonomiczno-organizacyjnym, pomocą finansową
	1.2. Wzrost zatrudnienia w małych i średnich przedsiębiorstwach		1.2.1. Wspomaganie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw za pomocą narzędzi finansowych Powiatowego Urzędu Pracy (refundacje kosztów, fundusze pożyczkowe i poręczeniowe oraz fundusze strukturalne UE).
			1.2.2. Przygotowanie kadr dla MSP poprzez szkolenia i przekwalifikowania osób bezrobotnych.
			1.2.3. Wdrożenie systemu dotacji do tworzonych miejsc pracy i częściowej refundacji kosztów wynagrodzenia zatrudnianych osób bezrobotnych.
	1.3. Wzrost zatrudnienia w działalności poza rolniczej na wsi		1.3.1. Wspieranie rozwoju działalności usługowej i wytwórczej na terenach wiejskich różnymi formami (doradztwo, pomoc finansowa, szkolenia i przekwalifikowania).
			1.3.2. Obejmowanie mieszkańców wsi programami subsydiowanymi finansowanymi z funduszy krajowych i strukturalnych UE.
			1.3.3. Stwarzanie warunków do rozwoju usług turystycznych przez rozwój ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej i promowanie nowych produktów turystycznych
	1.4. Wzrost wskaźnika utrzymania		1.4.1. Wypracowanie systemu interwencji i wsparcia dla pracodawców przechodzących kryzysy natury ekonomicznej lub organizacyjnej.

	istniejących miejsc pracy		1.4.2. Doskonalenie kadr małych i średnich przedsiębiorstw - ogólne i specjalistyczne szkolenia dla pracowników sektora i przedsiębiorców
	PRIORYTET 2	Zmniejszenie bezrobocia – dopasowanie zasobów pracy do sytuacji na rynku pracy	
CELE SZCZEGÓŁOWE	2.1. Promocja aktywności zawodowej	KIERUNKI DZIAŁAŃ	2.1.1. Promowanie organizacji bezrobotnych oraz wsparcie finansowe inicjatyw w zakresie wychodzenia z bezrobocia.
	2.2. Objęcie jak największej liczby bezrobotnych instrumentami rynku pracy		2.1.2. Opracowanie odpowiednich wydawnictw i folderów dotyczących dobrych przykładów rozwoju zawodowego
	PRIORYTET 3	Wzmocnienie polityki równych szans na lokalnym rynku pracy	
CELE SZCZEGÓŁOWE	3.1. Wyrównanie szans osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy	KIERUNKI DZIAŁAŃ	2.2.1. Zwiększenie oferty aktywnych programów rynku pracy adresowanych do osób długotrwale bezrobotnych.
	3.2. Wyrównanie szans mieszkańców wsi w dostępie do aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu		2.2.2. Zwiększenie oferty szkoleniowej dla bezrobotnych związanej z potrzebami lokalnego rynku pracy
	3.3. Wyrównanie szans kobiet na rynku pracy		3.1.1. Rozwój poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych.
			3.1.2. Wspieranie tworzenia i wyposażania stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.
			3.1.3. Tworzenie ośrodków szkoleniowo- adaptacyjnych dla osób niepełnosprawnych, umożliwiających zdobycie zawodu.
			3.2.1. Powoływanie i rozwijanie działalności Gminnych Centrów Informacji.
			3.2.2. Wdrażanie programów szkoleniowych dla osób bezrobotnych z terenów wiejskich uwzględniających szczególne utrudnienia i koszty
			3.3.1. Wdrażanie programów szkoleniowych dla bezrobotnych kobiet uwzględniających szczególne warunki, sytuacje i koszty.
			3.3.2. Wypracowanie systemu wsparcia pracodawców tworzących miejsca pracy dla kobiet.

PROPOZYCJE TYPÓW PROJEKTÓW W OBSZARZE „Rynek pracy w powiecie człuchowskim”

- Doskonalenie kadr instytucji rynku pracy przez szkolenia specjalistyczne, kursy, studia uzupełniające i podyplomowe.
- Dofinansowywanie osób podnoszących kwalifikacje zawodowe.
- Prowadzenie badań i analiz sytuacji na lokalnym rynku pracy w kierunkach:
 - prognozy potrzeb rynku pracy w zakresie pożądaných przez pracodawców zawodów,
 - oczekiwań pracodawców w zakresie kierunków kształcenia.
 - dostosowywania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy.
- Włączenie pracodawców w proces przygotowania i realizacji programów dydaktycznych realizowanych w szkołach i na kursach.
- Współpraca z pracodawcami w zakresie praktycznych form nauczania (staże i praktyki zawodowe)
- Publikowanie i upowszechnianie wyników badań sytuacji na lokalnym rynku pracy.
- Wykorzystanie narzędzi i systemów informatycznych przez publiczne służby zatrudnienia.
- Pakiety pomocy dla bezrobotnych lub poszukujących pracy:
 - szkolenia prowadzące do zdobycia kwalifikacji, uzupełnienia lub przekwalifikowania.
 - staże zawodowe.
 - szkolenia z zakresu zakładania oraz prowadzenia własnej działalności gospodarczej.
 - doradztwo i pomoc prawna przy zakładaniu własnej działalności gospodarczej.
 - wsparcie finansowe dla rozpoczynających działalność na własny rachunek.
 - wsparcie finansowe dla tworzących nowe miejsca pracy.
 - organizowanie i wspieranie działalności klubów pracy.
- Promowanie i wspieranie zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej i w organizacjach pozarządowych.
- Poradnictwo związane z zatrudnieniem lub powrotem na rynek pracy osób wykluczonych lub zagrożonych społecznie.
- Wdrażanie alternatywnych form pracy.
- Wsparcie mobilności na rynku pracy

Szacowana wartość projektów do realizacji w latach 2008 -13	27 000 000 zł.
Szacowana wartość projektów do realizacji w 2008 roku	2 300 000 zł

OBSZAR STRATEGICZNY III - EDUKACJA W POWIECIE CZŁUCHOWSKIM			
Nazwa i numer priorytetu Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki”			
Priorytet IX – <u>Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach</u>; Priorytet III - Wysoka jakość systemu oświaty			
PRIORYTET 1		Zwiększenie dostępu dzieci do edukacji przedszkolnej	
CELE SZCZEGÓŁOWE	1.1. Wzrost liczby przedszkoli i miejsc w przedszkolach	KIERUNKI DZIAŁAŃ	1.1.1. Dostosowanie sieci przedszkoli publicznych do rzeczywistych potrzeb lokalnych. 1.1.2. Tworzenie oddziałów przedszkolnych przy szkołach. 1.1.3. Tworzenie przedszkoli środowiskowych
	1.2. Zwiększenie wskaźnika objęcia edukacją przedszkolną dzieci w wieku 3-5 lat		1.2.1. Osiągnięcie wskaźnika objęcia edukacją przedszkolną w wysokości 80% populacji w wieku 3-5 lat 1.2.2. Poszukiwanie i realizacja alternatywnych form edukacji przedszkolnej.
PRIORYTET 2		Podnoszenie jakości i efektywności nauczania	
CELE SZCZEGÓŁOWE	2.1. Podniesienie kwalifikacji kadry nauczycielskiej	KIERUNKI DZIAŁAŃ	2.1.1. Prowadzenie naboru odpowiednio wykwalifikowanej kadry nauczycielskiej. 2.1.2. Wdrażanie pomocy finansowej dla nauczycieli podnoszących kwalifikacje 2.1.3. Opracowanie i wdrożenie lokalnego systemu doskonalenia kadry nauczycielskiej,
	2.2. Podnoszenie i wyrównywanie poziomu wiedzy młodzieży		2.2.1. Opracowanie i wdrożenie lokalnego programu podwyższenia jakości funkcjonowania systemu oświaty. 2.2.2. Podwyższenie efektywności kształcenia i wychowania. 2.2.3. Wdrożenie modelu pracy z uczniem skoncentrowanego na podnoszeniu kompetencji kluczowych oraz zdolności umożliwiającej zatrudnienie po ukończeniu szkoły. 2.2.4. Zapobieganie przerwaniu realizacji obowiązku szkolnego lub nauki w szkole ponadgimnazjalnej.

PRIORYTET 3		Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	
CELE SZCZEGÓŁOWE	3.1. Zwiększenie dostępności kształcenia na szczeblu lokalnym	KIERUNKI DZIAŁAŃ	<p>3.1.1. Zwiększenie oferty oświatowej na terenie powiatu człuchowskiego.</p> <p>3.1.2. Wdrożenie ułatwień w dojazdach do szkół.</p> <p>3.1.3. Wdrożenie programów stypendialnych jako głównych narzędzi wyrównywania szans edukacyjnych</p>
PRIORYTET 4		Rozwój kształcenia zawodowego w kierunku potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy	
CELE SZCZEGÓŁOWE	4.1. Dostosowywanie kierunków kształcenia zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych do potrzeb rynku pracy	KIERUNKI DZIAŁAŃ	<p>4.1.1. Tworzenie „Ośrodków kariery” pełniących funkcję doradczą i informacyjną dla uczniów i pracodawców w zakresie wyboru ścieżki edukacyjnej, wejścia na rynek pracy.</p> <p>4.1.2. Wdrażanie innowacyjnych programów nauczania we współpracy z pracodawcami.</p> <p>4.1.3. Zwiększenie efektywności pracy doradców zawodowych</p>
PROPOZYCJE TYPÓW PROJEKTÓW W OBSZARZE „EDUKACJA W POWIECIE CZŁUCHOWSKIM			
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Promocja i upowszechnianie edukacji przedszkolnej, szczególnie na obszarach zmarginalizowanych oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. ➤ Zwiększanie sieci przedszkoli, miejsc w istniejących przedszkolach, wydłużanie czasu pracy itp. ➤ Otwieranie alternatywnych form edukacji przedszkolnej. ➤ Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji nauczycieli przez wspieranie zdobywania nowych lub podnoszenia posiadanych kwalifikacji. ➤ Podnoszenie umiejętności kadry zarządzającej edukacją. ➤ Wprowadzanie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych oraz specjalistycznych w szkołach wszystkich szczebli. ➤ Zwiększanie opieki pedagogiczno-psychologicznej dla uczniów z problemami w nauce, zagrożonych przerwaniem nauki lub usunięciem ze szkoły, niepełnosprawnych. ➤ Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym – wdrażanie odpowiednich programów prewencyjnych. 			

- Promocja kształcenia zawodowego.
- Programy stypendialne na wyrównanie szans edukacyjnych.
- Programy stypendialne motywacyjne np. (wysokie wyniki w nauce, pożądane kierunki kształcenia)
- Zwiększanie lokalnej oferty edukacyjnej.
- Wdrażanie innowacyjnych programów nauczania w powiązaniu z lokalnymi pracodawcami.
- Programy edukacyjne dla dorosłych w zakresie podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych.
- Tworzenie „ośrodków kariery” dla uczniów i pracodawców.
- Realizacja kampanii promocyjnych i informacyjnych w zakresie kształcenia ustawicznego.
- Podnoszenie i wyrównywanie poziomu kompetencji młodzieży planującej kształcenie się na studiach wyższych.
- Kształcenie mieszkańców powiatu w zakresie umiejętności informatycznych.

Szacowana wartość projektów do realizacji w latach 2008 -13	33 000 000 zł
Szacowana wartość projektów do realizacji w 2008 roku	7 300 000 zł

OBSZAR STRATEGICZNY IV - Integracja społeczna			
Nazwa i numer priorytetu Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki”			
Priorytet VII – <u>Promocja integracji społecznej</u>			
PRIORYTET 1		Zbudowanie spójnego systemu pomocy społecznej w powiecie człuchowskim	
CELE SZCZEGÓŁOWE	1.1. Skoordynowanie działań ośrodków i instytucji świadczących usługi pomocy poszczególnym grupom osób wykluczonych społecznie lub narażonym na wykluczenie społeczne	KIERUNKI DZIAŁAŃ	1.1.1. Opracowanie systemowych programów pomocy dla osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem.
			1.1.2. Zawarcie odpowiednich porozumień pomiędzy ośrodkami i instytucjami w zakresie działań na rzecz osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem
	1.2. Budowanie partnerstw w diagnozowaniu i zaspakajaniu potrzeb społeczności lokalnej		1.2.1. Zawieranie umów partnerskich pomiędzy podmiotami (instytucjami i organizacjami społecznymi) w zakresie prowadzenia badań potrzeb społeczności lokalnej i zakresu pomocy społecznej.
			1.2.2. Zawieranie umów partnerskich pomiędzy podmiotami (instytucjami i organizacjami społecznymi) w zakresie świadczenia pomocy społecznej.
			1.2.3. Tworzenie wspólnych ośrodków i centrów wsparcia dla osób wykluczonych społecznie lub zagrożonych wykluczeniem

	PRIORYTET 2	Zapewnienie możliwości rozwoju i aktywności osobom wykluczonym lub narażonym na wykluczenie społeczne poprzez pełny dostęp do edukacji, kultury i sportu oraz świadczeń zdrowotnych.	
CELE SZCZEGÓŁOWE	2.1. Wyrównywanie szans rozwoju i aktywności osobom wykluczonym lub narażonym na wykluczenie społeczne.	KIERUNKI DZIAŁAŃ	2.1.1. Tworzenie warunków do integracji ze społeczeństwem osób z grup szczególnego ryzyka.
	2.2. Wdrożenie systemu wsparcia funkcjonowania rodzin zagrożonych lub wykluczonych społecznie		2.1.2. Podwyższenie statusu społecznego i zawodowego osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, wykluczonym i dyskryminowanym. 2.1.3. Stwarzanie szans na lokalnym rynku pracy do podjęcia zatrudnienia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, wykluczonym i dyskryminowanym 2.2.1. Zbadanie rozmiarów wykluczenia lub zagrożenia wykluczeniem społecznym rodzin na terenie powiatu człuchowskiego. 2.2.2. Zintegrowanie działań pomocy dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym i dotkniętych dysfunkcjami, rozwijanie usług społecznych na rzecz rodziny. 2.2.3. Tworzenie optymalnych warunków do zaspakajania potrzeb mieszkaniowych.
	PRIORYTET 3	Pobudzanie aktywności mieszkańców do samoorganizacji i podejmowania działań na rzecz rozwoju własnego i środowiska lokalnego	
CELE SZCZEGÓŁOWE	3.1. Zwiększenie aktywności mieszkańców, szczególnie na obszarach wiejskich	KIERUNKI DZIAŁAŃ	3.1.1. Promocja postaw obywatelskich i działalności prospołecznej. 3.1.2. Wspieranie działań służących umacnianiu różnorodności i tożsamości regionalnej. 3.1.3. Wspieranie różnorodnych form aktywności ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku poprodukcyjnym i niepełnosprawnych. 3.1.4. Wspieranie kompleksowej odnowy wsi pomorskiej
	3.2. Tworzenie warunków do integracji ze społeczeństwem osób z grup szczególnego ryzyka		3.2.1. Wspieranie działań na rzecz reintegracji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. 3.2.2. Inicjowanie i wspieranie programów profilaktycznych oraz terapeutycznych w zakresie patologii społecznych.

PRIORYTET 4		Intensyfikacja procesów integracyjnych w obszarze zatrudnienia i aktywizacji zawodowej	
CELE SZCZEGÓŁOWE	4.1. Budowanie nowoczesnego rynku pracy	KIERUNKI DZIAŁAŃ	<p>4.1.1. Wdrożenie systemu szkoleń prowadzących do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnego z potrzebami lokalnego rynku pracy.</p> <p>4.1.2. Podnoszenie jakości świadczonych usług klientom instytucji rynku pracy.</p> <p>4.1.3. Doskonalenie kadr instytucji rynku pracy.</p> <p>4.1.4. Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy w działających podmiotach gospodarczych oraz promocja samozatrudnienia.</p>
	4.2. Stwarzanie równych szans do podjęcia zatrudnienia osobom wykluczonym społecznie, zagrożonym wykluczeniem lub dyskryminowanym na rynku pracy		<p>4.2.1. Zorganizowanie „specjalnego” rynku pracy dla osób mających problemy z integracją społeczną i zawodową.</p> <p>4.2.2. Wspieranie inicjatyw tworzenia i działalności jednostek sektora ekonomii społecznej (zakładów aktywności zawodowej, centrów i klubów integracji społecznej, spółdzielni socjalnych itp.).</p> <p>4.2.3. Zbudowanie systemu szkolenia i wsparcia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, wykluczonym i dyskryminowanym, umożliwiającego podjęcie zatrudnienia</p>

PROPOZYCJE TYPÓW PROJEKTÓW W OBSZARZE „INTEGRACJA SPOŁECZNA”

- Projekty szkoleniowe i doradcze dla samorządów, instytucji i ośrodków pomocy społecznej, organizacji pozarządowych, liderów lokalnych z zakresu planowania działań i pozyskiwania funduszy europejskich w obszarze integracji społecznej.
- Projekty szkoleniowe i doradcze dla samorządów, instytucji i ośrodków pomocy społecznej, organizacji pozarządowych, liderów lokalnych w zakresie sporządzania wniosków i rozliczania realizowanych projektów.
- Programy i projekty związane z informacją i promocją działań w obszarze integracji społecznej.
- Projekty badawcze w zakresie rozeznania potrzeb wsparcia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, wykluczonym i dyskryminowanym.
- Wsparcie lokalnych inicjatyw organizacji i grup nieformalnych skierowanych na rzecz integracji społecznej.
- Tworzenie ośrodków i centrów wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, wykluczonym i dyskryminowanym.
- Projekty związane ze wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem i dotkniętych dysfunkcjami.
- Projekty związane z szkoleniem ustawicznym i aktywizacją zawodową osób niepełnosprawnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym, wykluczonym i dyskryminowanym.
- Projekty związane z pomocą osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością.
- Wspieranie działalności organizacji i grup działających na rzecz walki z alkoholizmem i innymi uzależnieniami.
- Projekty związane z poradnictwem psychologicznym, psychospołecznym i innym prowadzące do integracji społecznej.
- Kampanie społeczne i szkolenia propagujące życie bez nałogów.
- Projekty wspierające tworzenie podmiotów w sektorze ekonomii społecznej (zakłady aktywizacji zawodowej, spółdzielnie socjalne, centra i kluby integracji społecznej).
- Wspieranie zatrudnienia socjalnego, prac społecznie użytecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, wykluczonym i dyskryminowanym.
- Wspieranie zatrudnienia wspomaganego (specjalnego) dla osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.
- Projekty na rzecz wzrostu zatrudnienia w usługach opiekuńczych.
- Programy profilaktyczne i terapeutyczne w zakresie patologii społecznej.

Szacowana wartość projektów do realizacji w latach 2008 -13

25 000 000 zł.

Szacowana wartość projektów do realizacji w 2008 roku

5 100 000 zł

5. MONITORING I EWALUACJA

5.1. Monitoring.

Zasada ciągłości procesu planowania działań wymusza ustanowienie mechanizmu, który pozwoli na bieżącą ocenę postępu prac wdrożeniowych oraz okresową weryfikację realizowanego planu. Założenia dotyczące monitorowania i weryfikacji planu muszą być ustalone w toku jego opracowywania i stać się jego integralnym składnikiem.

Cele monitoringu.

Monitoring jest to stała i ciągła obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian wybranych wielkości, mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat skuteczności i wydajności programu (planu), a także jego kontrolę i zmianę (tam, gdzie jest to konieczne). Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów, a także poziomu ich osiągnięcia.

- monitoring służyć ma ściśle określonym celom – jakim jest ocena efektywności działań i wspomaganie zarządzania;
- monitoring służyć ma ściśle określonym odbiorcom – jakimi w przypadku powiatu będą: Rada i Zarząd oraz pracownicy kierowniczego szczebla struktur powiatowych;
- wyniki monitoringu mogą, a wręcz powinny zostać wykorzystane w procesie komunikacji społecznej – dzięki nim społeczność lokalna, rozumiana tu jako mieszkańcy powiatu, uzyskają bieżącą, rzetelną informację o sytuacji Powiatu.

Celowe jest prowadzenie monitoringu realizacji Programu w dwóch horyzontach:

- długofalowym,
- bieżącym.

W perspektywie długofalowej obserwować będziemy postęp (dynamikę) w realizacji celów Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności społecznej oraz zachodzące zmiany strukturalne.

Wyniki obserwacji i analizy prowadzone w perspektywie bieżącej dadzą natomiast obraz postępu w realizacji poszczególnych kierunków działań.

Organizacja monitoringu.

Dla właściwego przebiegu monitoringu konieczne jest wyłonienie sprawnej struktury organizacyjnej i określenie reguł jej funkcjonowania (przypisanie zadań). Podstawową jednostką

odpowiedzialną za realizację Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej jest Zarząd Powiatu.

W tym kontekście do jego zadań będzie należało:

1. Zarządzanie realizacją Programu;
2. Przygotowywanie projektów i wniosków do programów aplikacyjnych i planowanych budżetów oraz przedstawianie ich do zatwierdzenia Radzie Powiatu;
3. Zarządzanie środkami finansowymi przeznaczonymi w budżecie Powiatu na realizację Programu oraz środkami pozyskanymi na ten cel ze źródeł zewnętrznych (w tym ze źródeł pomocowych);
4. Co najmniej raz w roku przedstawianie Radzie Powiatu raportu z realizacji Programu.
5. Prowadzenie działalności promocyjnej i informacyjnej związanej z wdrażaniem Programu.

W realizację Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności włączone zostaną wszystkie jednostki organizacyjne Starostwa Powiatowego w Człuchowie działające w zakresie integracji i pomocy społecznej oraz zatrudnienia i edukacji.

Podstawową rolę spełniać będzie jednak specjalnie do tego celu stworzona komórka.

Program jest dziełem zbiorowym społeczności lokalnej i może być wykorzystywany przez inne podmioty do realizacji jego założeń. Dokument ten, mimo iż jest przede wszystkim dokumentem orientującym działania Rady i Zarządu Powiatu, winien zyskać powszechne poparcie społeczności oraz mobilizować ją do wspólnych wysiłków w jego realizacji. Sam Program, jak i raporty winny być promowane wśród mieszkańców Powiatu i działających na jego terenie firm.

Narzędzia monitoringu

Pierwszym zadaniem komórki Starostwa Powiatowego odpowiedzialnej za prowadzenie monitoringu realizacji Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności będzie:

- określenie szczegółowego zestawu wskaźników dla poszczególnych celów strategicznych; zestaw ten obrazować powinien dynamikę oraz strukturę zjawisk objętych poszczególnymi celami;
- zbudowanie na tej podstawie wskaźników syntetycznych obrazujących poziom osiągnięcia celów strategicznych;

Materiały te zostaną zaprezentowane Radzie Powiatu do akceptacji, jako wytyczne dla sporządzanych przez Zarząd Powiatu corocznych raportów z realizacji Programu.

Powiatowy Program na Rzecz Zatrudnienia i Spójności jako element planowania rozwoju lokalnego powinien mieć charakter dynamiczny. Monitoring ma wskazywać, czy i w którym momencie należy dokonać ewentualnych zmian w kierunkach działań bądź to w celach

szczegółowych. Przyjęcie tego założenia spowoduje, że Program będzie dokumentem przystającym do otaczającej nas i zmieniającej się rzeczywistości oraz efektywnym narzędziem budowania spójności społecznej powiatu człuchowskiego.

5.2. Ewaluacja

Na każdym etapie realizacji programu przewiduje się gromadzenie i dokonywanie analizy informacji, które pozwolą określić poziom zgodności podejmowanych działań z założeniami wynikającymi z Programu. Ewaluacja pozwoli określić:

- czy cele programu są realizowane, jeśli nie – to dlaczego i co należy zmienić, aby je osiągnąć,
- czy cele zostały osiągnięte i jakie wynikają z tego wnioski dla kolejnego okresu.

Głównym źródłem informacji o poziomie realizacji Programu są wskaźniki służące ocenie stopnia realizacji Powiatowego Programu na Rzecz Zatrudnienia i Spójności:

Przykładowe wskaźniki ewaluacji to:

- Liczba osób bezrobotnych (wieś/miasto),
- Liczba osób pracujących w podziale na miasto/wieś oraz kobiety/mężczyźni,
- Udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych edukacją przedszkolną,
- Liczba uczniów korzystających z pozalekcyjnej oferty szkół,
- Przeciętna wartość egzaminu gimnazjalnego,
- Udział absolwentów uzyskujących pracę po zakończeniu szkoły w ciągu 6 miesięcy,
- Liczba inicjatyw gospodarczych uruchomionych dzięki środkom EFS,
- Liczba osób niepełnosprawnych, które otrzymały wsparcie,
- Liczba działających Centrów Integracji Społecznej,
- Wskaźnik prewencji – stosunek liczby osób, którym udzielono usług doradztwa, poradnictwa lub pośrednictwa w pierwszych 6/12 miesiącach od rejestracji do liczby osób zarejestrowanych,
- Wskaźnik aktywizacji – stosunek liczby osób aktywizowanych do liczby osób zarejestrowanych (średniorocznie, ogółem, K/M),
- Wskaźnik efektywności – udział osób, które podjęły dalszą naukę lub pracę w okresie 6 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie do liczby osób, które ukończyły udział w projekcie (ogółem, K/M),

- Liczba osób, które otrzymały wsparcie (ogółem, K/M),
- Stopa bezrobocia długoterminowego,

Podmiotem odpowiedzialnym za przeprowadzenie kompleksowego monitoringu i ewaluacji jest Powiatowe Centrum Gospodarki i Integracji Europejskiej, które będzie gromadziło dane zbiorcze związane z realizacją programu. Powstanie baza projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. W bazie znajdują się informacje między innymi o projektodawcach, celach projektów, liczbie beneficjentów, zasięgu projektów i okresach ich realizacji. Źródłem informacji, które znajdują się w bazie będzie Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego oraz Projektodawcy, którzy po podpisaniu umowy o dofinansowanie projektu, będą zobowiązani do składania w Starostwie Powiatowym informacji o realizowanych projektach.

6. WDRAŻANIE I WARUNKI REALIZACJI PROGRAMU

6.1 Warunki realizacji Programu

Realizacja Programu opierać się będzie na:

- podejmowaniu działań wynikających z założonych celów zgodnie z kompetencjami,
- działaniach opartych na partnerstwie publiczno –publicznym (samorząd – samorząd, samorząd – rząd, organizacje pozarządowe – samorząd),
- działaniach opartych na zasadach partnerstwa publiczno-privatnego (z udziałem prywatnych inwestorów),
- na koordynacji i aktywnym zaangażowaniu się w działaniach stricte prywatnych (kapitał prywatny) w przypadku realizacji zamierzeń wypełniających cele programu.

Propozycje kierunków działań w poszczególnych obszarach oraz typów projektów priorytetowych w 2008 roku wynikających z analizy problemów przedstawiono w załączniku nr 1.

Warunki realizacji programu:

- zachowanie i ochrona wartości antropogenicznych i przyrodniczych,
- zachowanie istniejących więzi społecznych,
- stosowanie zasad zrównoważonego rozwoju.

Struktura alokacji środków na realizację programów strategicznych

Środki na realizację priorytetów, zadań i działań określonych w Programie na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej w powiecie człuchowskim do roku 2013 podzielono na następujące źródła finansowania:

- środki własne samorządów lokalnych,
- środki budżetu państwa,
- środki własne organizacji pozarządowych ,
- środki Unii Europejskiej (Fundusze Strukturalne w tym EFS),
- pozaunijne fundusze celowe,
- kapitał prywatny i środki własne (w ramach Partnerstwa Publiczno – Prywatnego),
- kapitał prywatny (środki inwestorów prywatnych).

6.2. Wdrażanie programu

L.p.	Zadania	Odpowiedzialni	Termin realizacji	Wymagane środki	Źródła środków
1	Przyjęcie Programu przez Zespół Roboczy	Przewodniczący Zespołu	sierpień 2007.	-	-
2	Udostępnienie projektu programu do konsultacji oraz wprowadzanie zgłaszanych uwag i propozycji	Przewodniczący Zespołu	sierpień – październik 2007	-	-
2	Przedłożenie Programu Zarządowi Powiatu Człuchowskiego	Przewodniczący Zespołu	listopad 2007.	-	-
3	Zatwierdzenie Programu przez Radę Powiatu	Zarząd Powiatu	grudzień 2007	-	-
4	Publikacja Programu w formie wydawnictwa lub biuletynu	PCGiE w Człuchowie	grudzień 2007 – styczeń 2008	1.000,00 zł	Budżet powiatu
5	Analiza celów i kierunków działania ze szczególnym uwzględnieniem kierunków i zadań mogących uzyskać wsparcie ze środków pomocowych	PCGiE w Człuchowie	lipiec – wrzesień 2007	-	-
6	Realizacja zadań określonych poszczególnymi projektami zgodnie z przyjętymi celami i kierunkami działania.	Samorządy lokalne, Szkoły, Ośrodki Pomocy Społecznej, Organizacje Pozarządowe	2008 – 2013		Budżet powiatu, budżety Gmin i Fundusze Strukturalne